

AKTUEEL EVANGELIE

een tijdschrift gewijd aan
het herstel van het zuivere
evangelie.

Sola Gratia
Solo Christo
Sola Fide

Door genade alleen
Door Christus alleen
Door geloof alleen

Nummer 1

Rechtvaardiging door
geloof volgens

de leer van:

- de Rooms-Katholieke Kerk
- de Protestantse Reformatie
- het Nieuwe Testament

AKTUEEL EVANGELIE

Aktueel Evangelie is de Nederlandse uitgave van Present Truth een internationale, christelijke publicatie.

Redactie:

Joh. Diepraam
M. Dulfer
D. Zantinge

Eerste jaargang
Nummer 1, december 1973

UITGEVERS

Een groep christenen in ons land die, tezamen met de uitgevers van Present Truth, streeft naar een objectieve verkondiging van het zuivere Nieuw-Testamentische evangelie alsmede naar het herstel van de reformatorische beginselen geformuleerd in de 16de eeuw. Deze worden thans ernstig bedreigd door een aantal moderne, religieuze ontwikkelingen in het christendom.

De uitgevers financieren dit project onder meer uit privé-middelen en bijdragen van sympathiserenden, maar zonder steun van of binding met enige kerkelijke organisatie.

CORRESPONDENTIE-ADRES

Correspondentie betreffende de inhoud van 'Aktueel Evangelie' richten aan Postbus 25, Borger.

ABONNEMENTEN

Verzoeken om gratis abonnementen, mits persoonlijk aangevraagd, zenden aan Postbus 25, Borger.

REDACTIONELE BIJDAGEN:

De redactie is van mening dat waarheid boven ieder kerkelijk vooroordeel of elke religieuze voorkeur staat. Wij staan daarom open voor bijdragen van wie dan ook. Deze zullen uitsluitend op redactionele gronden worden beoordeeld, zoals lengte, vorm, e.d. dus niet op leerstelling. Als u een bijdrage wenst terug te ontvangen, voorziet u deze dan s.v.p. van een gefrankeerde en geadresseerde envelop.

DOELSTELLING

Dit tijdschrift stelt zich ten doel het herstel van het Nieuw-Testamentische geloof op grond van de grondbeginselen die in de 16de eeuwse hervorming werden vastgelegd:

1. *Sola gratia* (door genade alleen). Gods verlossingswerk vindt plaats buiten ons om in de Persoon van Jezus Christus Die de enige grond is voor onze redding.
2. *Solo Christo* (door Christus alleen). Christus' leven en sterven voor ons, zondaars, is de enige grondslag voor onze juiste verhouding tot God en om door Hem te worden aanvaard.
3. *Sola fide* (door geloof alleen). Het geloof door de Heilige Geest, door het horen van dit objectieve en historische evangelie, is het enige instrument waardoor Christus' plaatsvervangende leven en sterven de mens tot gerechtigheid ten eeuwige leven wordt toegerekend. Hij die zo is gerechtvaardigd en daardoor wordt vervuld met de Heilige Geest, zal slechts zien op het kruis van Jezus en Zijn verlossingswerk tot de enige en centrale belijdenis van zijn geloof en getuigenis maken. Hij zal weliswaar nauwgezet en in grote ernst trachten God gehoorzaam te zijn en Hem te behagen in alle goede werken, maar nog meer zal hij blijvend berouw oefenen zonder te roemen in de vruchten die zijn met de Geest vervulde leven zullen voortbrengen..
4. *Sola Scriptura* (de Bijbel alleen). De Bijbel en de Bijbel alleen is de onvergankelijke, onfeilbare en objectieve toets van alle geloof en practijk, van alle leer en verkondiging. Gods Woord alleen is voldoende, opdat wij worden 'versterkt in de tegenwoordige waarheid'.

'Aktueel Evangelie' is gewijd aan de taak deze grondbeginselen hoog te houden en te verdedigen. De uitgevers van dit blad zijn er zich evenwel van bewust dat deze beginselen ten diepste moeten ingrijpen in ons leven en in ons geloof. Wij zijn ervan overtuigd dat zij leiden tot een hernieuwd onderzoek van alle traditionele opvattingen en gedachten over de christelijke waarheden. Mogelijk dienen deze opnieuw aan de orde te worden gesteld, ook die welke in deze uitgave worden behandeld.

Onze uiteindelijke visie is een nieuwe Reformatie die zal herontdekken wat de hervormers ons nalieten en een herstel van het werk dat zij zo moedig en vol geloof begonnen.

Ten geleide

Voor u ligt het eerste exemplaar van een, in ons land, nieuw christelijk tijdschrift. 'Aktueel Evangelie' is, zoals in de colofon hiernaast wordt medegedeeld, de Nederlandse editie van de internationaal gepubliceerde 'Present Truth'. Deze titels, zowel van de Engelstalige als de Nederlandse uitgave, spreken voor zichzelf. Wij zijn er ons van bewust dat de uitnodiging van de Here Jezus Christus om al uw problemen tot Hem te brengen voor alle tijden geldt. Een christen die met open oog de huidige ontwikkelingen op religieus, sociaal, economisch en politiek gebied gadeslaat, zal zich evenwel ten diepste realiseren dat wij in een bijzondere tijd leven. Een tijd vooral waarin het 'eeuwig evangelie' door allerlei moderne stromingen en ideeën op de hiervoor genoemde terreinen ernstig wordt bedreigd. Wij mogen echter gerust zijn: Gods Woord houdt stand in eeuwigheid!

In de loop der eeuwen heeft God steeds weer menselijke instrumenten, soms zeer zwak en vaak onbeholpen functionerend, gebruikt om Zijn Woord en Waarheid te verdedigen. Wij hopen dat de Heer ook dit tijdschrift wil inschakelen om Zijn evangelie, zoals het in de Bijbel aan ons is gegeven, hoog te houden.

'Aktueel Evangelie' stelt zich ten doel het zuivere evangelie, de blijde boodschap van Gods rechtvaardiging van de mens in Jezus Christus te verkondigen, gegrond op de Paulinische en reformatorische leer. Wij hopen op een herstel van het eenvoudige Nieuw-Testamentische, christelijke geloof. Dit is een doelstelling die, dat zijn we ons heel goed bewust, altijd al door de volgelingen van de Heer is nagestreefd, maar evenzeer realiseren wij ons ten diepste dat tegenwoordig allerlei verschijnselen en ontwikkelingen een bedreiging vormen voor de gezonde leer. In het korte bestek van deze inleiding kunnen wij niet op de aard van al deze gevaren ingaan. Wij moeten volstaan met ze te signaleren en enkele van de belangrijkste facetten ervan aan te wijzen. In de komende edities zullen wij ze aan een diepgaand onderzoek onderwerpen en ze toetsen aan de enige waarheidsnorm die wij erkennen: Gods Woord. Sola Scriptura!

Welke zijn dan die gevaren? We zullen de belangrijkste noemen, maar die zijn dan ook wereldomvattend. Ten eerste willen wij wijzen op de dialoog die thans tussen Rome en de reformatorische kerken plaatsvindt. Deze 'klimaatsverbetering' tussen Rome en Reformatie na eeuwen van verbitterde strijd en wederzijdse beschuldigingen, wordt door velen als een hoopvol teken des tijds gezien. Zeker is het een teken, maar allerminst hoopvol.

Het is een zeer bekend verschijnsel, want het zal toch geen christen, die zich werkelijk geïnteresseerd voelt voor actuele ontwikkelingen in het christendom, zijn ontgaan hoe dit op gang kwam; in eerste instantie door paus Johannes XXIII in het Vaticaan Concilie.

Zal Rome toetreden tot de Wereldraad van Kerken? Deze vraag houdt velen in spanning. Wellicht het minst nog de roomse leiders die maar één doel kennen. Géén compromis, wat ge-

woonlijk het (toch al rampzalig) gevolg van een samensmelting is, maar een onderwerping aan Rome. Dit werd nog eens benadrukt door paus Paulus VI in een door hem en het Vaticaan Concilie in 1964 uitgevaardigd decreet 'De Oecumenismo' (over de oecumene):

'Doel van hun eenheidsstreven zal moeten zijn, zoals in no. 4 (van het decreet) ook uitdrukkelijk wordt gesteld: een eenheid van alle christenen, zich manifesterend in één gemeenschappelijke eucharistieviering *binnen de structurele eenheid van de enige en onverdeelde kerk van Christus*, zoals die door Christus van meet af aan aan Zijn kerk geschonken, en zoals die naar katholieke overtuiging nog altijd voortleeft in de katholieke kerk.' 1)

In een toespraak enige jaren geleden uitgesproken verklaarde Paus Paulus:

'De eenheid van de christelijke kerk is de wederaansluiting bij de enige door Christus gewilde kerk. Eenheid met de andere christenen is niet mogelijk door een gemeenschappelijke eucharistieviering zolang de betrokkenen niet *hetzelfde geloof belijden en dezelfde opvatting over het priesterschap hebben* . . . Afgezwakt, onnauwkeurig en vermomd katholicisme kan ons niet nader tot de afgescheiden broeders brengen. Eenheid is niet mogelijk zonder aanvaarding van het primaat van de paus.' 2)

'Hetzelfde geloof' belijden! Dat is de reden dat wij in deze eerste editie een uiteenzetting geven over het roomse standpunt over rechtvaardiging. Daaruit zal blijken dat als wij, reformatorische christenen, het roomse geloof gaan belijden, wij ook navolgers worden van het geheimenis der goddeloosheid! Trouwens, de in sommige protestantse kringen zo veelvuldig vanwege zijn eenheidsstreven geroemde Johannes XXIII, zocht slechts met één alles te boven gaand motief voeling met de oecumene:

'We hebben eveneens het plan een bijzonder secretariaat op te richten dat het voor de afgescheiden broeders mogelijk zal maken de werkzaamheden van het Concilie te volgen en dat zo hun terugkeer naar de ene schaaftal van Christus mogelijk zal kunnen maken.' 3)

Dit verschilt niets van de stellingen van paus Pius IX in de 'Syllabus Errorum' (1864) en de encycliek 'Mortalium Animos' (1928) van paus Pius XI:

'Er is slechts één weg, langs welke de eenheid der christenen mag worden bevorderd, en dat is bij te dragen tot de terugkeer tot de ene, ware kerk van Christus van degenen, die van haar afgescheiden zijn; want van die ene ware kerk zijn zij in het verleden afgedwaald.' 4)

De toenaderingspogingen tussen Rome en de reformatorische kerken (waar die ook toe mogen leiden), bestaan overigens niet slechts uit contacten tussen kerkelijke leiders; ook theologen van beide zijden trachten een geloofsformule te vinden waardoor de polemiek, die nu al eeuwen bestaat, onnodig zal worden. Zo zijn er theologen die menen dat de kern van het protestantisme – de rechtvaardiging door geloof alleen – niet

langer een scheidslijn behoeft te vormen die de eenheid kan tegenhouden. Ook dat is dialoog, en een van veel gevaarlijker aard; een die kan leiden tot een *roomse geloofbelijdenis*. Reeds aan het begin van deze eeuw zocht de Duitse theoloog Karl Holl naar een soort synthese in Lutherse geschriften tussen de roomse en reformatorische opvattingen van het evangelie. Karl Barth reageerde hierop zo krachtig dat hij stelde dan nog liever rooms te willen worden in plaats van Holl's visie te aanvaarden. 5) Het was overigens Karl Barth die voor de protestantse theologie de weg terug zocht naar de oorspronkelijke, zuivere reformatorische waarheden. Eigenaardig genoeg vonden bekende roomse theologen in onze tijd – Louis Bouyer, Hans Küng, enz. – juist in Barth's dogmatiek aanknopingspunten.

'Sola gratia, sola fide' rechtvaardiging, heiliging enz. zijn termen die zowel Bouyer als de protestanten gebruiken. De deelnemers aan de dialoog mogen echter hun ogen niet sluiten voor het feit, dat het fundamentele meningsverschil tussen hun beider kerkelijke gemeenschappen (ofschoon gecamoufleerd door hetzelfde woordgebruik) blijft bestaan, omdat zij aan dezelfde woorden verschillende betekenissen hechten.' 6)

Hier worden dezelfde begrippen gebruikt in citaten van paus Paulus en van een protestants theoloog: *vermomd en gecamoufleerd*. Duidelijk dienen wij dus op onze hoede te zijn bij het bestuderen van roomse theologie over rechtvaardiging. Van de theoloog Hans Küng wordt echter gezegd, dat hij niet dezelfde taal spreekt als de protestanten, maar dat hij wel hetzelfde bedoelt met betrekking tot rechtvaardiging door het geloof. Hans Küng wordt dan ook gezien als een reële gesprekspartner. Voor Küng is de scheiding altijd onnodig geweest, want hij meent dat beide systemen altijd hetzelfde hebben geleerd.

'Küng stelt dat de protestantse theoloog zich nergens zo gemakkelijk vergist als wanneer hij beweert, dat dit of dat niet de leer der rooms-katholieke kerk is. In dit verband is het daarom vermoedelijk een vergissing te zeggen, dat juridisch-werkelijke rechtvaardiging, genade, sola fide, etc. zoals verstaan door Barth, niet eveneens een rooms-katholieke leer zou zijn. Maar indien wij protestanten ons hebben vergist – en hoe graag en blij zouden wij onze vergissing willen toegeven – hebben wij dan niet het recht om te vragen dat in deze uiterst belangrijke zaak van interpretatie van de zesde zitting van Trente (zie ons artikel: Het wezen van de rooms-katholieke leer over rechtvaardiging. Red.) een meer officiële verklaring wordt gegeven, waarin duidelijk wordt gezegd, dat wat *volgens Küng* (curs. toegevoegd, Red.) de leer der Kerk van Rome over rechtvaardiging is, ook feitelijk haar leer is.' 7) '... komen wij met tegenzin tot de conclusie, dat hetgeen Küng ontwikkelt als de leer van Rome niet of althans nóg niet de officiële leer van zijn kerk is.' 8)

Geen compromis

In deze eerste editie van 'Aktueel Evangelie' zullen wij ons met de Bijbel als toets bezighouden met de roomse en reformatorische leer over rechtvaardiging. In toekomstige edities zullen wij ongetwijfeld verder gaan met dit onderzoek en ons dieper bezighouden met eerdergenoemde recente ontwikkelingen in beide leersystemen. In dit blad beperken wij ons echter tot de grondgedachten zoals die in beide kampen sinds de 16de eeuw werden geformuleerd. Wat betreft de hervormers waren deze grondbeginselen de kern van het protestantisme. Luther stelde menigmaal vast dat als dit verloren zou gaan alles verloren zou zijn. Ook Prof. Dr. G.C. Berkhouwer ziet het zo:

'We zien nl. in de geschiedenis van kerk en theologie, dat wie inzake de belijdenis der rechtvaardiging een verkeerd spoor inslaat, ook het goede pad inzake de heiliging verliest en eveneens het zicht op de volharding der heiligen kwijt raakt.' 9)

Velen zijn zich nauwelijks meer bewust van het verschil tussen rooms-katholicisme en protestantisme. Als dit alleen maar zou

berusten op sentiment of vooroordeel – hetgeen bij velen inderdaad het geval is – dan zou er alle reden toe zijn om de bestaande scheidsmuren tussen deze twee grote christelijke stromingen maar gauw te slechten. Het bovenstaande wijst uit dat het méér is en de grote meerderheid van de christenen is helaas niet op de hoogte van de werkelijke verschillen tussen de beide systemen. Het is zelfs zo dat vele protestanten nogal rooms zijn in hun godsdienstige beleving. Daarvoor verwijzen wij u graag naar het eenvoudige onderzoekje waarmee de inhoud van dit blad wordt geopend.

Tussen Rome en Reformatie bestaat geen theologisch compromis. Een vooraanstaand, modern theoloog en kerkhistoricus heeft eens geschreven:

'U kunt wél proberen een compromis te sluiten tussen enkele dogma's. Met verschillende religies zal u dat nooit lukken. U heeft óf een protestantse óf een roomse relatie tot God; beide bezitten is onmogelijk; hierin is geen compromis mogelijk.' 10)

Andere gevaren?

Wordt het zuivere, christelijke geloof nog door andere, actuele ontwikkelingen bedreigd? Zonder twijfel! De meest recente en, ons inziens heden de ernstigste, signaleren wij in de zogenaamde *charismatische beweging* die, hoewel zij reeds jaren bestaat, thans opgeld doet in de gehele christelijke wereld. Terwijl de hervorming belijdt dat een zondaar door God in Christus wordt gerechtvaardigd, dat zijn rechtvaardiging niet afhangt van een heiliging in hém, maar uitsluitend van hetgeen God in Jezus Christus heeft volbracht (en hem op grond van zijn geloof daarin rechtvaardig *verklaart*), zoekt het pinkstergeloof de verlossing van de mens in een vervulling met de kracht van de Heilige Geest. Aan de hand van Gods Woord weten wij dat de Heilige Geest niet onze verlosser is, maar ons leidt tot het geloof in onze enige verlosser, de Here Jezus Christus. God wil ons ná die rechtvaardigverklaring wel kracht geven om (door de inwoning van Zijn Geest) gehoorzaam te worden, maar ook dan zal die gehoorzaamheid nimmer de grond zijn voor onze verlossing; zij is slechts een heerlijk gevolg daarvan!

De leer, of beter de manifestatie, van het verlossende werk door deze 'geest' werkt vernietigend op het echte geloof in onze enige Redder. Wij zouden maar blijven zoeken naar een grootse manifestatie, een redding in onszelf. Dit is in wezen rooms. Dat stelt het pinkstergeloof trouwens zelf vast:

'... de geestelijke ervaring van hen die zijn aangedaan door de genade van de Heilige Geest in de pinksterbeweging stemt *volledig en ten diepste* overeen met de klassieke, geestelijke theologie van de roomse kerk.' 11)

Hier blijft het niet bij: deze wereldomvattende beweging heeft een voor het ware evangelie dodelijke bijwerking. In zowel roomse als protestantse kringen wordt erkend (en met grote blijdschap) dat deze manifestatie van een ons inziens valse heilige geest (zie Openb. 13:13) een sterk oecumenisch karakter heeft en dus als bindmiddel tussen de rooms-katholieke kerk en de protestantse kerken kan fungeren. Een recent boek van roomse auteurs wijst op deze factor:

'Ten slotte nog een woord over het ontvangen van de doop in de Heilige Geest en de gave der tongen aan hen die zich bevinden in oecumenische gebedssamenkomsten: een van de kostbaarste vruchten van de hedendaagse charismatische beweging is de band in de Geest van Jezus die ontstaat tussen christenen van alle richtingen. Daardoor voelen wij (als rooms-katholieken, Red.) ons zowel verenigd met episcopale, lutherse, en presbyteriaanse gelovigen als met baptisten, methodisten, enz. als met de gelovigen uit de echte pinkstergroepen. We zijn geliefde broeders en zusters in Christus geworden door de doop in de Heilige Geest.' 12)

Ook deze auteurs, Kevin en Dorothy Ranaghan, zien niets nieuws in de pinksterleer, maar herkennen, als roomse gelovigen, er een authentieke rooms-katholieke opvatting in:

'... Het was een heel oud dogma, ook een zeer traditioneel dogma, een waarlijk rooms-katholiek dogma, ...! 13)

Wij zijn even wat dieper ingegaan op twee grote gevaren voor het evangelie; er zijn er meer: het horizontalisme of het sociaal-gerichte evangelie, de politisering van de kerken of het Jezus-revolutionisme, de dialoog met uitgesproken atheïstische overtuigingen zoals het marxisme, het humanisme, enz. Al deze ontwikkelingen zien wij als bewuste en onbewuste pogingen het zuivere evangelie, dat redding in Jezus Christus aanbiedt en een door Hem geschapen nieuwe wereld belooft, schade aan te brengen.

Aktueel Evangelie wil deze aan de orde stellen, ze onderzoeken, ze toetsen aan Gods Woord en mogelijk ontmaskeren. Dit wordt, en wij zijn dat ons heel goed bewust, reeds door vele anderen gedaan. Wij pretenderen geenszins 'een stem die roept in een woestijn' te zijn. Talloze theologen, kerkelijke leiders en leken signaleren eveneens deze grote gevaren. Wij wijzen slechts op de angstige stemmen die opgingen in de 'Frankfurter Erklärung' en in het Nederlandse 'Getuigenis'. Wij zien hierin Gods leiding, maar zijn bevreesd voor de spoedige vervlakking van deze eenmalige getuigenissen. Stemmen verstommen snel en mensen vergeten gauw! 'Aktueel Evangelie' wil als periodiek blijvend een vinger aan de pols houden, voortdurend en zonder ophouden aanwijzen waar de zwakke plekken liggen en wáár de aanval van de vijand op is gericht en in welke gedaanten hij zijn offensief uitvoert.

Juist in deze tijd dreigt het 'eeuwige evangelie' te worden uitgehold en verloren te gaan in nieuwe ideeën, opvattingen en ontwikkelingen, óók door de totale ontchristelijking van onze samenleving.

Ons tijdschrift is niet geschreven door theologen voor theologen. De redactie van zowel dit blad als van de Engelstalige 'Present Truth' bestaat uit leken die zich in de afgelopen jaren diepgaand met bovengenoemde vraagstukken hebben beziggehouden. De hierna volgende artikelen zijn geschreven door de Australische auteur Robert D. Brinsmead en vertaald en aangepast door de Nederlandse redactieleden. In de toekomstige edities hopen wij ook artikelen en bijdragen te plaatsen van theologen, predikanten en auteurs die zich in ons land verdiepen in de hiervoor omschreven problematiek. Deze opzet zal, naar wij hopen, de leesbaarheid van de inhoud waarborgen en boeiende lectuur bieden aan iedere christen die ernstig zoekt naar de 'tegenwoordige waarheid' en een open oog heeft voor een aktueel evangelie.

jd

Noten:

- 1) C. de Groot, *Kerk en oecumene*, blz. 99
- 2) pauselijke audiëntie 22 januari 1970
- 3) Kard. Bea, *De eenheid der christenen*, blz. 36
- 4) Rudolf J. Ehrlich, *Rome, tegenstander of metgezel* (overg.)
- 5) Dr. G.C. Berkhouwer, *Geloof en rechtvaardiging*, blz. 16
- 6) Rudolf J. Ehrlich, idem blz. 83
- 7) idem, blz. 126
- 8) idem, blz. 170
- 9) Dr. G.C. Berkhouwer, blz. 18
- 10) Paul Tillich, *A History of Christian Thought*, blz. 228
- 11) Edward D. O'Conner, *The Pentecostal Movement in the Catholic Church*, blz. 183
- 12) Kevin en Dorothy Renaghan, *Catholic Pentecostals*, blz. 225
- 13) idem, blz. 9 en 10

Is uw verhouding tot God rooms of protestants ?

TOETS UZELF

Alvorens u de hierna volgende verhandelingen over rechtvaardigheid door geloof gaat lezen, nodigen wij u uit voor uzelf vast te stellen, welke van de volgende uitspraken over dit onderwerp juist zijn. U kunt dat doen door van de keuzemogelijkheid (a of b) aan te strepen wat u juist acht.

Wij verzoeken u uit de volgende uitspraken de juiste te kiezen door a of b aan te strepen. Lees vervolgens het artikel 'Het wezen van de rooms-katholieke leer over rechtvaardiging door geloof'. Controleer dan uw antwoorden met die welke worden gegeven op bladzijde 8.

Streep van de volgende tien keuze-vragen aan welke u de juiste acht:

Het gaat hier om enkele eenvoudige uitspraken over rechtvaardiging door geloof. Aan de hand van dit betrekkelijk eenvoudige onderzoekje is gebleken dat vele protestanten meer rooms dan reformatorisch in hun gedachten zijn over de wijze waarop God de mens rechtvaardigt.

- 1 a. God plaatst de mens weer in de juiste verhouding tot Zich door hem vol genade weer onschuldig en deugdzaam te rekenen.
b. God plaatst de mens weer in de juiste verhouding tot Zich door van hem een onschuldig en deugdzaam persoon te maken.
- 2 a. God plaatst de mens weer in de juiste verhouding tot Zich door hem Christus' goedheid en deugdzaamheid toe te rekenen.
b. God plaatst de mens weer in de juiste verhouding tot Zich door in hem Christus' goedheid en deugdzaamheid te leggen.
- 3 a. God aanvaardt de gelovige vanwege de zedelijke grootheid van Christus.
b. God maakt de gelovige aanvaardbaar door hem de zedelijke grootheid van Christus te verlenen.
- 4 a. Als een christen wordt 'wedergeboren' (opgewekt tot een nieuw leven, veranderd van karakter), zal hij weer in de juiste verhouding tot God staan.
b. Als een zondaar in het geloof zijn nieuwe en juiste verhouding tot God aanvaardt, zal hij een verandering van karakter ervaren.
- 5 a. Alleen door geloof komen wij in de juiste verhouding tot God.
b. Wij komen in de juiste verhouding tot God door geloof dat werkt door liefde.
- 6 a. Wij komen in de juiste verhouding tot God omdat Christus Zijn leven van gehoorzaamheid in ons uitleeft.
b. Wij komen in de juiste verhouding tot God door te aanvaarden dat Christus voor ons de wet op volmaakte wijze heeft vervuld.
- 7 a. Wij komen in de juiste verhouding tot God door met behulp van Zijn versterkende genade Christus' voorbeeld te volgen.
b. Wij volgen Christus na omdat Zijn leven en sterven ons in de juiste verhouding tot God heeft gebracht.
- 8 a. God verklaart ons eerst tot goede mensen en schenkt ons vervolgens Zijn Geest om van ons goede mensen te maken.
b. God zendt Zijn Geest om ons goed te maken waarna Hij ons ook goed zal verklaren.
- 9 a. Christus' bemiddeling aan Gods rechterhand brengt ons weer in de gunst van God.
b. De inwonende Christus brengt ons weer in de gunst van God.
- 10 a. Slechts door geloof in Christus' gehoorzaamheid en sterven kunnen wij volledig voldoen aan de eisen van de Tien Geboden.
b. Door de kracht van de Heilige Geest Die in ons werkt zijn wij in staat volledig te voldoen aan de eisen van de Tien Geboden.

Het wezen van de rooms-katholieke leer over rechtvaardiging door geloof

Het roomse geloof is een religie van de menselijke natuur. Rooms-katholieke theologie vindt haar grond in de klassieke Griekse logica – eigenlijk de beste waarover de mens beschikt. Indien ons begrip van het evangelie berust op louter menselijke rede, zal dat ongetwijfeld allerlei elementen bevatten die in wezen rooms-katholiek zijn. Als zijn denken niet verlicht is door een hoger inzicht, moet het iemand dan ook niet verbazen te ontdekken dat veel van zijn overtuiging terug te vinden is bij vooraanstaande roomse denkers en theologen.

Rooms-Katholicisme bevestigt de uitspraak 'door genade alleen'

De schrijvers van het Nieuwe Testament stellen nadrukkelijk vast dat verlossing alleen door genade tot stand komt (Rom. 3:24, 28; 4:5; 11:6; Gal. 2:16-21; Ef. 2:8-10; Titus 3:5-8).

De eerste in de Kerk die dit, althans officieel, in twijfel trok, was Pelagius (± 400 na Chr.). Hij stelde dat de mens in staat was een heilig leven te leiden door gebruik te maken van de natuurlijke krachten die God hem had gegeven, om aldus verlossing te verkrijgen. Augustinus stelde zich krachtig op tegen het Pelagianisme en legde nauwkeurig het orthodoxe standpunt vast van de menselijke verdorvenheid en de behoefte aan goddelijke genade. In een aantal kerkvergaderingen koos de Kerk de zijde van Augustinus. Wij kunnen dus vaststellen dat hij een grote voorvechter was van de leer over verlossing door genade alleen. Daarna stonden er in de Kerk echter weer denkers op die de Augustinische theologie bestreden met standpunten die later bekend werden als semi-pelagianisme. Concilies veroordeelden ook dit en de roomse apologeten halen deze kerkhistorische ontwikkelingen gaarne aan om aan te tonen hoezeer de Kerk ten allen tijde heeft gestaan op de Nieuw-Testamentische leer van verlossing door genade.

Voor vele protestanten zal het dan ook een verrassing zijn te horen dat roomse schrijvers in ruime mate de Bijbel citeren als zij schrijven over verlossing en genade. En het lijkt er op dat deze theologen zich volstrekt op hun gemak voelen als ze deze Bijbelplaatsen aanhalen.

Wij citeren uit een bekend en representatief rooms-katholiek werk over dit onderwerp, getiteld *The Theology of Grace* door Jean Daujat (London, Burns & Gates 1959):

'St. Paulus deelt ons mede dat wij worden gerechtvaardigd om niet door Zijn genade 1) en dat wij worden verlost door de verkiezing der genade. Indien het nu door genade is, dan is het niet uit de werken; anders is de genade geen genade meer. 2)

Aan de Corinthiërs schrijft hij: 'Maar door de genade Gods ben ik wat ik ben en Zijn genade aan mij is niet vergeefs geweest' 3), en tot de Efeziërs: 'Door genade zijt gij behouden . . . en dat niet uit uzelf: het is een gave van God' 4). Hij herinnert Timotheüs eraan dat 'God Die ons behouden heeft en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en de genade' en aan een ieder onzer afzonderlijk is de genade gegeven, naar de mate waarin Christus

haar schenkt' 5). Dezelfde apostel schrijft aan Titus: '... opdat wij, gerechtvaardigd door Zijn genade, erfgenamen zouden worden overeenkomstig de hope des eeuwigen levens' 6) en wederom aan de Efeziërs dat God ons heeft voorbestemd tot 'lof van de heerlijkheid Zijner genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde' 7).

'Wij hebben reeds Paulus' woorden aan de Romeinen geciteerd: de liefde Gods wordt in onze harten uitgestort door de Heilige Geest Die wij hebben ontvangen. Liefde is het leven van Christus, in ons aanwezig door de Heilige Geest. Het is Jezus Die in ons wonende door de gaven van de Heilige Geest, God op volmaakte wijze liefheeft door de Heilige Geest, door Wie wij tot leven worden opgewekt en worden bewogen. Daarom kon St. Theresa van Lisieux ook schrijven: 'Als ik barmhartigheid doe, dan is dat slechts de Here Die dat in mij verricht'. Van onszelf zijn wij niet in staat ook maar iets van liefde te verrichten, tenzij dit tot ons komt door Christus' genade die in ons verblijft door de Heilige Geest.'

'Van onszelf bezitten wij, en kunnen wij ook' nooit bezitten, noch verdienste noch deugdzaamheid noch heiligheid. Het is Jezus Christus, Die in ons leeft en Zijn leven van genade de plaats in laat nemen van ons natuurlijk en zondig leven; Die onze verdienste en heiliging is. Wij zijn alleen tot een verdienstelijk en heilig leven in staat in de mate waarin wij afzien van ons zondig en natuurlijk leven, geërfd van Adam, van onze begeerten en eigenzin, om dan een 'Christus-leven' te leiden, dat ons geheel moet doordringen.'

In zijn boek *The Life of Grace* zegt pater Gregory Stevens:

'St. Paulus vat in een enkele zin samen de plichten van de mens zonder Christus en zonder genade: 'Want toen wij in het vlees waren, werkten de zondige hartstochten, die door de wet geprikkeld worden, in onze leden, om voor de dood vrucht te dragen.' 8) De mens zonder Christus is gedoemd te sterven omdat hij onderworpen en niet in staat is tot de beheersing van de zondige bewegingen van het vlees, wat in principe de opstandigheid tegen God vormt. Om de mens meer zondebewust te maken verhoogde de wet wel zijn verantwoordelijkheden, maar kon niet voorzien in de kracht die nodig is om aan de voorschriften te voldoen. Zelfs de Joden die, zoals de Farizeërs, trots waren op hun uitleven van de wet, werden door de wet verslagen. Genade komt alleen door Christus.

Slechts door genade wordt de mens bevrijd van de band met Satan die tot de dood leidt. In Zijn liefdevolle genade heeft de Vader Zijn Zoon gezonden om de mens te bevrijden, om hem met de levende Drieëenheid te verenigen en hem te leiden in de volheid van zijn bestemming in de genade van Christus.

(In Efeze 2 kan men in Paulus' eigen woorden deze leer bestuderen). 'Want er is geen onderscheid. Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, en worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade door de verlossing in Jezus Christus.' 9)

'Paulus schrijft hier tegen die joden en christenen die de rechtvaardigheid zagen als iets dat door iemand kan worden bereikt door zijn goede werken. In deze dwaalleer wordt de mens gezien als iemand die genade ontvangt als een beloning van God voor zijn goede werken. Paulus keert zich krachtig tegen deze religie van menselijke genoegzaamheid, ontkent voorts, zoals wij hebben geconstateerd, het menselijke vermogen tot de goede werken der wet en wijst er voortdurend op dat rechtvaardigmaking een werk is dat God de mens verleent als een vrije,

goddelijke gave. De apostel wijst krachtig een religie af die zijn grond vindt in 'roemen', in zelfgenoegzaamheid. Zo'n religie is krenkend voor Gods goedheid en gebaseerd op een irrealistische voorstelling van de toestand waarin de mens verkeert.
'Van het begin van zijn leven tot de voltooiing daarvan, bestaat 's mensen verlossing uit de kosteloze genade van God en de vrijwillige samenwerking van de mens.'

Ook Dr. G.C. Berkhouwer wijst op het feit dat rechtvaardiging door Gods genade alléén niet door de roomse theologie wordt geloofd. Hij citeert daartoe een uitspraak van W.H. van de Pol (*Christelijk Dilemma*, blz. 75):

'Het 'sola fide' en het 'sola gratia', zoals Paulus het bedoelt in zijn brieven aan de Romeinen en de Galaten en zoals ook de reformatorische christen het verstaat en bedoelt, wordt door de Katholieke kerk volstrekt onvoorwaardelijk aanvaard.' *Geloof en rechtvaardiging*, blz. 36.

Vervolgens zijn er de canons van het Concilie van Trente. In 1547 besloot de Kerk een proclomatie uit te geven over de rechtvaardiging als tegenwicht tot de reformatorische theologie. In Canon 1 verklaarde het Concilie:

'Indien iemand zegt dat de mens gerechtvaardigd voor God kan worden door zijn werken, hetzij deze worden verricht door zijn natuurlijke vermogens, hetzij door de lering der wet, zonder goddelijke genade van Jezus Christus, die zij vervloekt.'

Ook Canon 3 ziet er nogal evangelisch uit:

'Indien iemand zegt dat zonder de voorafgegeven inspiratie van de Heilige Geest en zonder Diens hulp een mens tot geloof kan komen, kan hopen, kan liefhebben en berouw kan tonen — zoals hij ook behoort te doen opdat hem genade kan worden verleend — die dat zegt zij vervloekt.'

In zijn *'Doctrinal Catechism'* heeft Stephan Keenan het volgende opgenomen:

Vraag: Wat is rechtvaardig?

Antwoord: Het is de genade die ons tot vrienden van God maakt.

V: Kan een zondaar deze rechtvaardigende genade verdienen?

A: Neen, dat kan hij niet, want alle goede werken die een zondaar verricht, terwijl hij zich in zijn zondige doodsstaat bevindt, zijn dode werken die onvoldoende verdienste hebben om te rechtvaardigen.

V: Is het de leer van de Rooms-Katholieke kerk dat de zondaar, in de doodsstaat der zonde, de genade tot rechtvaardiging niet kan verdienen?

A: Inderdaad, dat is vastgelegd in het zevende hoofdstuk van het verslag van de zesde zitting van het Concilie van Trente: noch geloof noch goede werken voorafgaande aan de rechtvaardiging kunnen de genade der rechtvaardiging verdienen.

V: Hoe wordt een zondaar dan gerechtvaardigd?

A: Hij wordt om niet gerechtvaardigd door de zuivere genade van God, niet gegrond op zijn verdienste of die van enig ander mens, maar uitsluitend op grond van de verdienste van Jezus Christus; want Jezus Christus is onze enige Middelaar tot verlossing Die allen door Zijn lijden en sterven met de Vader heeft verzoend.

V: Waarom beschuldigen de protestanten ons dan te geloven dat een zondaar de kwietschelding van zonden zélf kan verdienen?

A: Hun onbekendheid met de rooms-katholieke leer is daar de oorzaak van, evenals van vele andere ongegronde beschuldigingen.

De rooms-katholieke opvatting over rechtvaardiging

Laten wij nog even stilstaan bij Rome's leer over de rechtvaardiging van de mens. Om de woorden van een van haar eigen apologeten te gebruiken, is de leer van de rechtvaardiging 'het hart van de roomse theologie'.

Ongetwijfeld leert de Kerk dat rechtvaardiging een Goddelijke handeling van genade is. Stephan Keenan heeft niet helemaal ongelijk als hij stelt dat vele protestanten vaak onbekend zijn met de rooms-katholieke dogmatiek. De Kerk leert niet, en heeft dat officieel ook nooit gedaan, dat rechtvaardiging iets

PLATO

anders zou zijn dan Gods werk-van genade. Zij die menen dat roomse theologen een armzalige rechtvaardiging door eigen werken leren, komen bedrogen uit en zijn bovendien niet gereed voor een confrontatie met het geheimenis der goddeloosheid.

In het kort leert de rooms-katholieke kerk dat rechtvaardigmaking een vernieuwende handeling van God in de mens is. Zonder de wedergeboorte, zonder de nieuw-leven-gevende daad van de Heilige Geest, zo verklaart de Kerk, kunnen zondaren niet worden gerechtvaardigd.

Het Concilie van Trente stelt vast:

'... als zij niet wedergeboren waren in Christus, zouden zij nimmer zijn gerechtvaardigd, want in die wedergeboorte wordt hen, door de verdienste van Zijn lijden, de genade verleend waardoor zij rechtvaardig worden gemaakt ...'

De uitgevers van de roomse Douay-vertaling plaatsen het volgende commentaar bij Romeinen 3 en 4:

'De rechtvaardiging waarvan Paulus hier spreekt is de instorting (of ingieting, of infusie; Red.) van de heiligende genade waardoor alleen een mens op bovennatuurlijke wijze voor God aanvaardbaar wordt.'

'Maar rechtvaardiging, dat is de instorting van de heiligende genade, kan niet door ons worden verdiend; het is een gave van God die geheel om niet wordt gegeven.'

En pater Gregory Stevens schrijft verder in zijn boek *The Life of Grace*:

'Wat is nu de werkelijkheid van de rechtvaardiging door God verleend als de mens samenwerkt in het geloof? Is het slechts een verklaring van Gods zijde dat een zondaar een goed mens is geworden? Of is het een goddelijke handeling waardoor de mens innerlijk wordt veranderd en voor God tot een nieuwe realiteit wordt? Het rooms-katholieke denken heeft altijd hieraan vastgehouden: rechtvaardiging verleend aan de mens is een gave om niet (Gal. 3:6) én ware gerechtigheid die een mens werkelijk verandert in iemand waarin God welbehagen heeft.'

'Het roomse dogma op dit punt werd geformuleerd tegen het lutheraanisme, en werd in zijn volledigheid uitgewerkt op het Concilie van Trente. Zo ook door Paus Leo X in zijn bul 'Exsurge Domine' van 15 juni 1520. De leer van Trente vindt zijn middelpunt in twee zaken die fundamenteel belang zijn voor een goed begrip voor het roomse dogma over de genade.

Ten eerste: rechtvaardiging betekent een werkelijke en diepgaande hervorming van de mens, een waarlijke heiliging. In een zeer begrijpelijke maar toch diepzinnige verklaring zet het Concilie uiteen wat het innerlijke karakter en de structuur van de rechtvaardiging is. Het doel dat in lijnrechte tegenspraak tot het standpunt van de reformatorische theolo-

gie die zich baseert op een rechtvaardiging buiten de mens om. Het kernpunt van de roomse leer ligt in deze gedachte: eerst komt de verzekering dat de rechtvaardiging niet slechts een vergeven van zonden betekent, maar evenzeer een heiliging en vernieuwing van de innerlijke mens door het vrijwillig ontvangen van genade en gaven, waarbij de mens rechtvaardig wordt in plaats van onrechtvaardig, een vriend in plaats van een vijand, zodat hij erfgenaam mag zijn van de hoop op het eeuwige leven'. Het Concilie geeft dan een nadere omschrijving over hoe deze innerlijke verandering teweeg wordt gebracht. Het doel en de uitkomst is de heerlijkheid Gods; God brengt dit tot stand door de verdienste van onze Verlosser en door geloof en doop wordt het doorgegeven aan de mens.'

De rooms-katholieke theoloog Louis Bouyer formuleert het zo:

'Maar de uitwerking van deze goddelijke daad wordt mede bepaald door 's mensen van te voren aanwezige dispositie en voorbereiding, samen met zijn actieve medewerking met de genade van God: 'Wij zijn rechtvaardig door het ontvangen van de rechtvaardigheid in ons, een ieder naar zijn eigen maat', welke de Heilige Geest een ieder toedeelt gelijk Hij wil en overeenkomstig ieders eigen dispositie en medewerking.' (geciteerd in Rudolf J. Ehrlich; *Rome, metgezel of tegenstander*)

Volledigheidshalve bieden wij onze lezers nog enige citaten aan van specifiek Nederlandse rooms-katholieke theologen:

'Het doel van het Godsrijk is, dat de heerschappij van God wordt gevestigd in de mens zélf: dat de mens kind Gods wordt door de heiligmakende genade.'

'... de inwoning van de goddelijke Personen kan beschouwd worden als een goddelijke werking, (heiligmaking, rechtvaardigmaking van de ziel, door de meedeling van de heiligmakende genade) ...'

'Wanneer wij zeggen dat God in een ziel komt, bedoelen wij dat Hij iets nieuws uitwerkt in die ziel, namelijk de heiligmakende genade: het kingschap Gods, en God is dan op heel bijzondere wijze in die ziel tegenwoordig.'

Drs. H. Muller, S.C.J. in *De Heilige Drie-eenheid*, pag. 138, 139, 140.

'Door vrijwillig het kruis op zich te nemen en als plaatsvervanger van het zondige mensdom de wreedheid van het lot in heel haar breedte en diepte met liefde te verdragen, heeft Jezus over het mysterie van het lijden het licht geworpen van Gods heilige bedoeling en 's mensen hoge uitverkiezing. Wij weten nu dat het lijden niet het onverklaarbare raadsel is waarvoor de wijsgeren het wel moeten aanzien. Het lijden is een plicht en een genade. Het herstelt in hem (de mens) het beeldschap Gods, dat door de zonde zoveel aan zijn glans en luister had geleden. Het is vooral een genade, omdat het, in geloof en liefde gedragen, onschatbare verdiensten schept voor het andere leven.'

'Het is duidelijk dat waar de natuur uit zichzelf de krachten mist om zelfstandig de zaligende aanschouwing te kunnen bereiken, God zelf door een, overigens onbegrijpelijke, liefdedaad aan de mens de innerlijke geschiktheid zal moeten schenken om het innerlijke leven der heilige Drie-eenheid tot diens eigen bezit te maken.'

Dr. B. Meijer, Carm.; *Katholieke Geloofsverdediging*, pag. 395, 400.

Samenvatting en conclusie

De rooms-katholieke leer over rechtvaardiging kan als volgt worden samengevat:

1. Rechtvaardiging is het innerlijk herstel en de vernieuwing van de mens, dat wil zeggen menselijke heiliging.
2. Rechtvaardiging komt tot stand door de instorting (of ingieting) van Gods genade. De mens wordt gerechtvaardigd op grond van hetgeen de Heilige Geest in hem heeft verricht.
3. Rechtvaardiging betekent dat de mens zelf goed en rechtvaardig wordt gemaakt — God ziet met welbehagen op hem neer.

In praktische bewoordingen komt het roomse dogma hier op neer: Hier staat een zondaar, verachtelijk en slecht. De in hem werkzame genade van God verandert hem in iemand waarin

God welbehagen heeft. Door deze genade in hem is hij gerechtvaardigd voor God.

Een vroom rooms-katholiek zou het zo zeggen: Rechtvaardiging door het geloof betekent dat ik mijzelf niet kan redden, maar dat ik door mijn geloof Gods veranderende genade kan ontvangen. Die genade kan mijn hart vernieuwen en door die genade in mijn hart ben ik aanvaardbaar geworden voor Hem. Of om de woorden van Jean Daujat in *Theology of Grace* aan te halen:

'De zondige mens kan niet door zichzelf aanvaardbaar worden voor God. Hij moet daarvoor een gave van God ontvangen. Een gave die zijn innerlijk wezen verandert, hem reinigt en hem heiligt door hem te bekleden met die eigenschappen welke zijn Schepper behagen.'

Het voorgaande is naar onze mening een correct beeld van het roomse geloof op dit punt. Het is niet slechts geschreven naar aanleidingen van een nauwkeurig onderzoek van rooms-katholieke geschriften, maar bovendien geverifieerd met theologen van deze kerk. Als u werkelijk niets verkeers ziet in hetgeen hiervoor werd uiteengezet, dan komt dat omdat u altijd een goed katholiek bent geweest. Misschien zonder dat u zich dit ooit realiseerde.

Wij stellen die niet zo om iemand te kwetsen. Het roomse geloof is nu eenmaal een religie van de menselijke natuur. En wij zijn allen menselijk. Wij zullen dan ook blijven in de verwarring van het dogma van het geheimenis der goddeloosheid, indien wij niet worden verlicht door de Goddelijke Geest.

- 1) Rom. 3:24; 2) Rom. 12:5,6; 3) 1 Cor. 15:10; 4) Ef. 2:5-8; 5) 2 Tim. 1:9; 6) Ef. 4:7; 7) Titus 3:7; 8) Ef. 1:6.

Controleer nu uw antwoorden

Controleer uw antwoorden naar aanleiding van de uitspraken op bladzijde 5. De juiste antwoorden zijn:

- 1 = a. 2 = a. 3 = a. 4 = b. 5 = a. 6 = b. 7 = b. 8 = a. 9 = a. 10 = a.

De reformatorische opvatting over rechtvaardiging door geloof

Zowel Rome als de reformatoren verklaren dat een mens gered wordt door Gods genade. Toch is het van uitzonderlijk groot belang vast te stellen waar de tegenstelling in het conflict tussen het roomse geloof en de reformatorische gedachte nu eigenlijk ligt:

Rome
Gerechvaardigd door
Gods genade *in de mens*

Reformatie
Gerechvaardigd door Gods
genade *in Christus*

De tegenstelling tussen Rome en de Reformatie is dus fundamenteel: het roomse geloof is in wezen *subjectief* – gecentraliseerd in de mens, in diens ervaring; de reformatorische gedachte was echter *objectief*, christocentrisch!

Het brandpunt van de roomse theologie ligt in de goddelijke genade die de mens ervaart. Daarom werkt deze theologie zo vernietigend op de Christelijke vrijheid. De mens is een gevangene, want zijn eigen ervaring vormt het middelpunt van al zijn zorgen. Zo voegt het roomse dogma aan zondesmart nog wanhoop, door te stellen dat een mens pas in de juiste verhouding tot zijn God komt te staan door de genade die in hem werkt. Als dit inderdaad zo zou zijn, dient de mens zich voortdurend af te vragen: hoeveel genade moet in mij werken voor ik een gerechvaardigd mens ben? Hoeveel moet ik bidden, hoe berouwvol moet ik zijn, hoe groot moet zijn genade mijn liefde maken, en mijn gehoorzaamheid, vóór God mij kan aanvaarden? Met dit probleem zag ook de vrome Augustijner monnik Maarten Luther zich geconfronteerd. Omdat hij meende door de in hem werkende genade in de juiste verhouding tot God te kunnen staan, was hij nooit zeker of er wel genoeg genade in hem werkte. Naarmate hij meer begon te zien op zijn eigen ervaring om aanvaarding bij God te vinden, des te meer werd hij gemarteld door zijn zondige natuur.

Toen kwam het licht van het evangelie in de herontdekking van Paulus' leer over de rechtvaardiging door het geloof.

De apostel stelt:

'Om niet gerechvaardigd uit Zijn genade door de verlossing in Jezus Christus' (Rom. 3:24).

(De New English Bible zegt: *in de persoon* van Jezus Christus). Dit toont aan dat God de mens rechtvaardigt door een daad die Hij volkomen *buiten* de mens om verrichtte. Hij bracht deze bevrijding van alle mensen tot stand in Jezus Christus!

Hier scheiden zich de wegen van het roomse en het reformatorische denken. Rome stelt vast dat de mens wordt verlost door Gods genade in hem. De reformatoren verklaarden daarentegen dat de mens wordt verlost door de genade Gods in Jezus Christus.

Christus - onze eeuwige Vader

Hoe werden wij zondaren voor God? Het antwoord op deze vraag werpt veel licht op de levensvraag: hoe worden wij recht-

vaardig voor God? Paulus leert ons dit. Wij werden geen zondaren door iets wat in óns plaatsvond, maar door iets wat buiten ons om gebeurde.

'... door de ongehoorzaamheid van één mens zijn zeer velen zondaren geworden' (Rom. 5:19).

Adam was onze eerste vader. De hele mensheid ligt in hem besloten. Toen hij viel, was het alsof de gehele mensheid was gevallen. Dit is wat Paulus bedoelt in Rom. 5:15-19. De overtreding van één mens bracht velen, de gehele mensheid, de dood en veroordeling over velen. De tragische doorwerking hiervan in alle mensen is het gevolg van de wet van het vaderschap. Kinderen delen in het lot van hun ouders. De kinderen Kanaäns vonden met hun ouders de dood. Achans gezin stierf vanwege de hebzucht van de vader. Zelfs in het dagelijks leven, als een vader bijvoorbeeld door een financiële krach al zijn bezit verliest, delen de kinderen in zijn armoede.

Satan verheugde zich in Adams zondeval, omdat in hem de gehele mensheid viel. Als Satan nu door één mens de veroordeling van allen teweeg kon brengen, zou God dan niet door één Man de verlossing van allen tot stand kunnen brengen? Zeker, en dat is dan ook het geheimenis van de godzaligheid dat Satan volkomen verraste.

God draaide de zaken om. Na de val van Adam schonk Hij de mensheid een andere Vader, zoals staat geschreven:

'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouders en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, *Eeuwige Vader*, Vredevorst' (Jesaja 9:6).

Over het algemeen denken wij niet aan Christus als onze Vader, maar dat is toch precies zoals Paulus Hem, Die onze tweede Adam werd, voorstelt. God gaf ons Zijn enige Zoon om onze eeuwige Vader te zijn.

Zoals de gehele mensheid besloten lag in Adam, ligt deze ook besloten in Zijn Zoon. Jezus werd het nieuwe Hoofd, de Plaatsvervanger, de Vader van de gevallen mensheid.

Christus' overwinning is die van ieder mens

De wet van het vaderschap geldt niet alleen in negatieve zin ten kwade, maar ook in positieve zin ten goede. Kinderen zijn besloten onder gelovige ouders (1 Cor. 7:14). Zelfs in het dagelijks leven delen de kinderen in de voorspoed van hun vader. Als deze rijk wordt, roepen de kinderen uit: Wij zijn rijk! Als hij een glanzend nieuwe auto koopt, zeggen de kinderen: We hebben een nieuwe wagen. En zij zeggen het op een toon alsof ze er volledig recht op hebben (hetgeen ook zo is), hoewel het allemaal, zonder hun hulp, is verkregen door de arbeid van hun vader.

Toen Jezus onze tweede Vader werd nam Hij op Zich de wet van God voor ons volmaakt te vervullen. Als onze Leidsman en onze Plaatsvervanger vervulde Hij de wet op een wijze overeen-

komstig de hoogste draagwijdte van zijn eisen. Wij moeten ons voorstellen dat Jezus Christus voor God en Zijn eeuwige rechterstoel stond alsof Hij ieder mens was. Zo werd Zijn gehoorzaamheid die van allen. Alsof iedereen zélf de wet van God op even volmaakte wijze als Christus had vervuld. Zoals Paulus ook vaststelt:

'Want gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens zeer velen zondaren zijn geworden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één zeer velen rechtvaardigen worden' (Rom. 5:19).

Daarmee is voor eens en voor altijd vastgesteld dat slechts door de persoonlijke gehoorzaamheid van Jezus Christus wij rechtvaardig zijn voor God. Zoals wij ook zondaars zijn gemaakt door één daad van ongehoorzaamheid buiten ons om, zo komen wij weer in de juiste verhouding tot God door de gehoorzaamheid van één buiten ons om – het persoonlijke werk van onze Here Jezus Christus.

De gehoorzaamheid van Jezus Christus hield overigens méér in dan Zijn heilig leven; het omvatte Zijn gehoorzaamheid tot de dood, ja tot de dood van het kruis (Phil. 2:8).

Toen Christus Zich bereid toonde onze Vader te worden, nam Hij de schuld op zich van al onze misdaden. Als kinderen u schade berokkenen, spreekt u hun vader aan. En u heeft het recht van hem een schadevergoeding te eisen.

Welk een grote liefde drong Christus onze Vader te worden en onze schuld volledig op Zich te nemen!

Luther formuleert het zo:

'Onze genadige Vader, ziende dat wij worden verdrukt en verpletterd onder de vloek der wet, en daardoor vastgehouden zodat wij nimmer ervan konden worden bevrijd in eigen kracht, zond Zijn Zoon in de wereld en legde op Hem alle zonden van alle mensen, zeggende: Wees Jij nu Petrus die verrader, Paulus die vervolger, godslasteraar en wrede onderdrukker, David die overspeler, die zondaar die van de appel at in het paradijs, die dief aan het kruis; in het kort: wees de man die de zonden van alle mensen heeft gepleegd; maak dat Je ervoor betaalt en ze verzoent.

Dan komt de wet en zegt: Ik acht Hem een zondaar en in die zin dat Hij de zonden van alle mensen op Zich heeft genomen. Ik zie nu geen zonden meer dan alleen in Hem. Laat Hem daarom sterven aan het kruis. Daarom werd Hij gegrepen en gedood.

Hierdoor wordt de gehele wereld gezuiverd en gereinigd van alle zonden, verlost van de dood en van alle kwaad. Nu de zonde en de dood dan door deze ene man zijn overwonnen wil God in deze gehele wereld, en zeker als deze gelooft, niets anders meer zien dan reinheid en gerechtigheid.' (Commentaar op de Galatenbrief)

De apostel Paulus roept uit:

'Want de liefde voor Christus dringt ons, daar wij tot het inzicht gekomen zijn, dat één voor allen gestorven is. Dus zijn wij allen gestorven' (2 Cor. 5:14).

Met deze kostelijke uitspraak bedoelt de apostel dat, gezien Christus is gestorven, het is alsof allen zijn gestorven voor hun eigen zonden. De overwinning van Christus is daarom van een ieder die wil geloven. Christus hééft overwonnen.

Dat is de blijde boodschap. Onze eeuwige Vader heeft álles wat in Adam verloren ging weer hersteld.

Objectieve rechtvaardiging

Het evangelie is het goede nieuws over wat God voor allen in Jezus Christus heeft gedaan. Hij heeft ons bevrijd in de persoon van Zijn Zoon. Toen wij nog goddeloos waren, krachteloos en vijanden in onze geest door onreine daden, heeft God onze volledige verlossing tot stand gebracht in onze Overste Leidsman. Hij heeft onze zonden op Christus gelegd, ze in Hem bestraft en weggedaan. Daarom zegt Paulus:

'... Die is overgeleverd om onze overtredingen ... en opgewekt om onze rechtvaardiging.' (Rom. 4:25)

Dit betekent dat de opstanding uit de dood van Jezus Gods getuigenis, Gods bewijs is dat Jezus Christus allen heeft vergeven. Als er één zonde zonder verzoening was gebleven, als er voor één overtreding geen genoegdoening was gegeven, zou Christus nog in het graf liggen.

Maar het evangelie maakt bekend: Hij is opgestaan! Het graf is leeg! God heeft u in Christus van alle zonden bevrijd!

Daarom was de opstanding de kracht – het dynamiet (dynamos) – van de apostolische boodschap.

In het vijfde hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen vervolgt Paulus:

'Derhalve, gelijk het door één daad van overtreding voor alle mensen tot veroordeling is gekomen, zo komt het ook door één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven' Rom. 5:18.

De opstanding getuigt ervan dat in Jezus Christus het hele menselijke gezin is gerechtvaardigd. Bevrijding, vergeving, verlossing zijn in Jezus Christus tot stand gebrachte werkelijkheden. Want als we kunnen belijden dat we tot zondaars zijn gemaakt door de ongehoorzaamheid van onze eerste vader, hoeveel te meer kunnen we nu dan belijden dat God ons rechtvaardigt en aanvaardt in de Geliefde.

Toen Jezus ten hemel voer deed Hij dat eveneens als onze Plaatsvervanger. Het was alsof wij naar de hemel gingen. Nam God Jezus aan? Met grote vreugde! Hij verheerlijkte Hem met een heerlijkheid die niet te beschrijven is. Hij zette Hem aan Zijn rechterhand, ver boven de engelen. Maar dit werd allemaal gedaan voor ons. Het is of God dit reeds voor ons heeft gedaan, mét ons. In Christus wordt de mens niet slechts vergeven, niet alleen gerechtvaardigd, maar ook verheerlijkt!

Dit is het goede nieuws van het evangelie. Goed nieuws voor arme, strijdende zondaren. Zij behoeven zich niet langer bezig te houden met hun eigen ervaring, waarop zij hun hoop om door God te worden geaccepteerd hadden gericht. God heeft reeds de gehele, rebelse wereld met Zich verzoend in de dood van Christus. Even zeker dat Jezus Christus gegeven is voor iedere verloren zondaar, even zeker is vergiffenis en rechtvaardiging geschonken aan alle mensen door Gods vrije gave. Iedere zondaar mag ingaan op de uitnodiging van het evangelie, zeggende: 'Alleen bij de Here is gerechtigheid en sterkte' Jer. 45:24.

Hetgeen God gedaan heeft in de gekruisigde Christus, schiept geloof in het hart van de zondaar. En door geloof kan iedere zondaar in het bezit komen van dit Bezit en weten dat vrede en zekerheid vaststaan, wanneer hij staat in de juiste verhouding tot God. En deze is gegrond in Zijn genade in Jezus Christus.

Rechtvaardiging volgens het reformatorische standpunt in vier punten samengevat

4

Hieronder volgen vier punten waarin Rome en de Reformatie wat de rechtvaardiging betreft leerstellig lijnrecht tegen over elkaar staan.

Rome

1. Gerechtvaardigd door het werk van Gods genade in de mens
2. Gerechtvaardigd door geloof dat door liefde werkt
3. Gerechtvaardigd door toebedeelde (ingestorte) gerechtigheid
4. Rechtvaardigheid betekent dat een mens in eigen persoon rechtvaardig wordt gemaakt

Reformatie

1. Gerechtvaardigd door het werk van Gods genade in Christus
2. Gerechtvaardigd door geloof alleen
3. Gerechtvaardigd door toegerekende gerechtigheid
4. Rechtvaardiging betekent dat een mens als rechtvaardig wordt gerekend

1. Gerechtvaardigd door het werk van Gods genade in Christus

De christelijke leer heeft eigenlijk twee polen: a. 'in Christus'

en b. 'Christus in u'. We kunnen het ook als volgt uitdrukken:

- a. het werk van Christus vóór ons
- b. het werk van Christus in ons

Ter zake van rechtvaardiging mogen we deze twee aspecten van de verlossing nooit met elkaar verwarren. Onder punt 1 verstaan we het leven en sterven van Christus, terwijl punt 2 het werk omvat dat de Heilige Geest in het hart van de gelovige verricht.

Berkhouwer constateert dat ook:

'Men deed dan aan het geheim der correlatie te kort door het heil feitelijk te componeren uit twee factoren, nl. een Goddelijke en een menselijke factor, uit welke synthese dan de volheid van het heil zou ontstaan. *Geloof en rechtvaardiging*, blz. 31, 32;

De hervormers handhaafden het paulinische standpunt dat de mens alleen op grond van punt 1 – het werk van Christus vóór de mens – kan worden gerechtvaardigd.

2. Gerechtvaardigd door geloof alleen

Gods verlossende daad ten behoeve van alle mensen is reeds aan het kruis vervuld. Het lege graf is het zegel op de volkomen verzoening van Christus voor alle zonden. De mensheid is reeds gerechtvaardigd in haar Hoofd (objectieve rechtvaardiging). Dit houdt in dat de mens, om de zegening der rechtvaardiging deelachtig te worden (subjectieve rechtvaardiging), zich slechts behoeft te onderwerpen aan wat God over hem in de persoon van Christus heeft uitgesproken.

'Want wij zijn van oordeel, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet' Rom. 3:28.

Door geloof alleen (sola fide) werd de slagzin, de leus, van de reformatie. De hervormers bedoelden daarmee dat voor de rechtvaardiging van de mens niets anders wordt vereist dan dat hij gelooft in wat God voor hem heeft gedaan. Zij begrepen in dit verband dat geloof niet een aanvang maakt met de rechtvaardiging van de mens maar dat deze veeleer een bewustwording is van iets dat reeds bestaat.

De pausgezinden waren bereid toe te geven dat een mens door geloof kon worden gerechtvaardigd mits dat geloof met liefde gepaard ging. Omdat liefde echter de vervulling der wet is, doorzagen de hervormers de pauselijke zienswijze als een bedekte poging 'rechtvaardiging door vervulling der wet' te blijven leren.

Vandaar dat het protestantisme stond op 'sola fide', omdat het begreep dat liefde de vrucht moet zijn van een ervaring in heiligmaking. Bovendien stelt Rom. 5:1-5 dat liefde de vrucht van rechtvaardiging is.

3. Gerechtvaardigd door toegerekende gerechtigheid

De hervormers legden eigenlijk alleen nieuwe nadruk op de duidelijke leer van Paulus die hij voornamelijk uiteenzet in het

vierde hoofdstuk van de Romeinenbrief. Hierin wordt hetzelfde Griekse woord steeds vertaald met 'gerekend' en 'toegerekend'.

'Want wat zegt het schriftwoord? Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend' vers 3.

Degene echter, die niet werkt, maar zijn geloof vestigt op Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid, gelijk ook David de mens zaligspreekt, wien God gerechtigheid toerekent zonder werken.'

'... (Abraham) in de volle zekerheid, dat Hij bij machte was, hetgeen Hij beloofd had ook te volbrengen. Daarom (ook) werd het hem gerekend tot gerechtigheid. Echter niet om zijnentwil alleen werd geschreven: het werd hem toegerekend, maar ook om onzentwil, wien het zal worden toegerekend, ons, die ons geloof vestigen op Hem, Die Jezus, onzen Here, uit de doden heeft opgewekt' vers 21-24.

Het woord 'toerekenen' betekent dat de gerechtigheid waardoor wij rechtvaardigd zijn buiten ons ligt. Inplaats van, zoals de rooms-katholieken leren, het in ons wordt gestort (of gegoten Red.) wordt het de gelovige in Jezus toegerekend, als het ware op diens rekening gezet.

Het Concilie van Trente sprak een vloek uit over ieder die zou leren dat rechtvaardiging wordt verkregen 'alleen door toerekening van de gerechtigheid van Christus'.

Er is echter volle zekerheid en vrijheid in de waarheid. Te worden rechtvaardigd door een gerechtigheid die zich geheel buiten ons bevindt, houdt in dat we niet in ons eigen hart behoeven te zoeken naar een zekere mate van ingestorte gerechtigheid. Integendeel, we gaan tot Christus zoals we zijn, in het besef dat er in onze Plaatsvervanger voldoende gerechtigheid is om ons zowel in de juiste verhouding tot God als in Zijn gunst te doen staan.

4. Rechtvaardiging — rechtvaardig gerekend en verklaard

Het woord rechtvaardiging betekend niet hetzelfde als rechtvaardigmaking. De roomse kerk stelt dat rechtvaardiging betekent: een mens rechtvaardig *maken* in zichzelf. De rooms-katholiek redeneert aldus: 'Hoe kan God een mens rechtvaardig verklaren als hij niet rechtvaardig is?' Hij meent namelijk dat een mens wedergeboren en veranderd moet zijn alvorens hij recht voor God kan staan. Een mens kan, wanneer hij zo denkt, er nooit zeker van zijn dat hij werkelijk rechtvaardigd is. Hij kan er namelijk nooit zeker van zijn of de Heilige Geest hem wel voldoende rechtvaardig gemaakt heeft om door God te worden aanvaard.

De theologie der reformatoren zegt daarentegen met Paulus:

'Dengene echter, die niet werkt, maar zijn geloof vestigt op Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid' Rom. 4:5.

God rechtvaardigt zondaren, alle mogelijke zondaren, niet op voorwaarde van enige gerechtigheid die zij reeds bezitten, maar alleen op grond van hun oprecht geloof in wat God voor hen gedaan heeft, namelijk dat hij hen reeds verzoend en aanvaardt hééft in onze Plaatsvervanger.

De hervormers wezen er op dat de woorden rechtvaardiging en rechtvaardigheid wettelijke en gerechtelijke termen zijn die verband houden met gerecht en oordeel (Deut. 25:1; Kon. 8:32; 1 Cor. 4:3; Matt. 12:371; Rom. 3:4). Deze woorden houden een plechtige verklaring in en een uitspraak van het goddelijk gerechtshof met betrekking tot de juiste verhouding van de gelovige tot God.

Zoals ook Berkhouwer zegt in '*Geloof en rechtvaardiging*' blz. 38:

'We worden als het ware een rechtbank binnengeleid, waarin de vrij-spraak een onomstotelijk feit is geworden.'

Daarom betekent rechtvaardiging niet dat de mens veranderd is, maar het geeft aan hoe God de mens ziet.

De goddelijke rechtvaardiging betekent dan ook niet een gelovige reëel en meetbaar rechtvaardig te maken, maar hem te rekenen *alsof* hij rechtvaardig is. God doet dit vóór de gelovige zondaar door de Heilige Geest wordt geheiligd. Paulus geeft als voorbeeld de ervaring van Abraham:

'... (gelijk geschreven staat: tot een vader van vele volken heb Ik u gesteld) voor het aangezicht van dien God, in Wien hij geloofde, Die doden levend maakt en het niet-zijnde tot aanzijn roept' Rom. 4:17.

Niet na de geboorte van Isaäk maar toen Sarah nog onvruchtbaar was, verklaarde God Abraham tot vader. Door het geloof aanvaardde deze zijn vaderschap omdat het veeleer zo was door het woord van God dan als meetbare en tastbare werkelijkheid. Op overeenkomstige wijze moeten wij ook het evangelie geloven wanneer het ons verkondigt dat wij in Christus rechtvaardigd zijn.

Wanneer we er bij stilstaan wat we zijn wankelt ons geloof, evenals Abrahams geloof zou hebben gewankeld als hij gezien had op zijn verstorven lichaam en de verstorven moeder in Sarah. Daarom dat God met betrekking tot onze rechtvaardigheid de dingen die niet zijn tot aanzijn roept.

Alleen op deze wijze, alleen door het genadevolle toerekenen van God, heeft de Gelovige zekerheid. De Here acht hem dan zedelijk hoger dan de engelen die nooit gezondigd hebben. De gelovige is er zich echter van bewust dat hij hetzelfde niet is die in de persoon van zijn Plaatsvervanger verschijnt voor God. Neen, hij heeft nog steeds een zondige natuur en des te dichter hij tot Christus nadert des te meer hij zich van die zondigheid bewust wordt. Dit houdt hem nederig en geheel afhankelijk van zijn Plaatsvervanger in Wien hij geheel rechtvaardig en aanvaardbaar is voor God.

Gerechtigheid die uit geloof is

Zonder twijfel is de apostel Paulus de belangrijkste van alle christelijke theologen. Aan hem heeft God de onderwijzing van de rechtvaardigheid uit het geloof toevertrouwd. Zijn inzicht aangaande deze evangeliewaarheid overtreft dat van alle andere apostelen. Toen de hervormers worstelden om aan de duisternis van Rome te ontkomen, waren het de geschriften van Paulus die de verlangde bevrijding brachten. Het waren zijn duidelijke uitspraken over de gerechtigheid die uit geloof is, die tot de geboorte van de reformatie leidden.

'En het teken der besnijdenis ontving hij (Abraham) als het zegel der *gerechtigheid van dat geloof*' Rom. 4:11.

'Want niet door de wet had Abraham of zijn nageslacht de belofte dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, *maar door gerechtigheid des geloofs*' Rom. 4:13.

'Heidenen, die geen gerechtigheid najaagden, hebben gerechtigheid verkregen, namelijk *gerechtigheid, die uit geloof is*' Rom. 9:30.

'*Maar de gerechtigheid uit geloof spreekt aldus*' Rom. 10:6.

'Wij immers verwachten door de Geest *uit het geloof de gerechtigheid*, waarop wij hopen' Gal. 5:5.

'... maar de gerechtigheid door het geloof in Christus' Filipp. 3:9.

'Noach... is een erfgenaam geworden der gerechtigheid, die aan het geloof beantwoord' Hebr. 11:7.

Wat is gerechtigheid?

Meer dan in welke van zijn brieven ook geeft Paulus in zijn epistel aan de Romeinen aandacht aan de verklaring van de leer dat gerechtigheid uit het geloof is. Eerst zullen we echter moeten vaststellen wat de apostel met 'gerechtigheid' bedoelt. Hij spreekt hier niet over het rechtvaardige gedrag van de heiligen of over een of andere heilige karaktertrek die zij zouden openbaren, hoewel zij rechtvaardig leven in deze tegenwoordige, boze wereld. Als Paulus spreekt over deze gerechtigheid waardoor wij gered en gerechtvaardigd worden, bedoelt hij niets anders dan de gerechtigheid van God Zelf.

'Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de wet en de profeten getuigen, en wel *gerechtigheid Gods* door het geloof in Christus Rom. 3:21,22.

Gods gerechtigheid is zo oneindig, zo ver het menselijk begrip te boven gaand, dat geen taal op aarde of in de hemel haar zou kunnen beschrijven. God heeft haar echter ontvouwd in het evangelie van Zijn gekruisigde Zoon:

'Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor den Jood, maar ook voor den Griek. Want *gerechtigheid Gods wordt daarin geopenbaard*...' Rom. 1:16, 17.

'... en worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus. Hem heeft God voorgesteld als zoenmiddel door het geloof in Zijn bloed, *om Zijn gerechtigheid te tonen*, daar Hij de zonden die tevoren onder de verdraagzaamheid Gods gepleegd waren, had laten worden om Zijn rechtvaardigheid te tonen, in den tegen-

woordigen tijd, zodat Hij Zelf rechtvaardig is, ook als Hij hem rechtvaardigt, die uit het geloof in Jezus is' Rom. 3:24-26.

Christus, hangend aan het kruis, is voor schuldige zondaren het evangelie. Hierin openbaarde God Zijn gerechtigheid voor zowel engelen als mensen.

Hoeveel gerechtigheid?

Toen God Zijn Zoon gaf om voor zondige mensen te sterven, gaf Hij Zijn eigen leven en gerechtigheid voor hun rechtvaardiging.

Dit was zo omdat in Jezus niet alleen leven van de Vader was, maar Diens leven in volheid. Jezus kon daarom zeggen: 'Al wat de Vader heeft is Mijn' Joh. 16:15.

En Paulus verklaart:

'Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken... Want in Hem woont al de volheid der godheid lichamelijk'. 'In Wien al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn' Colk. 1:19; 2:9,3.

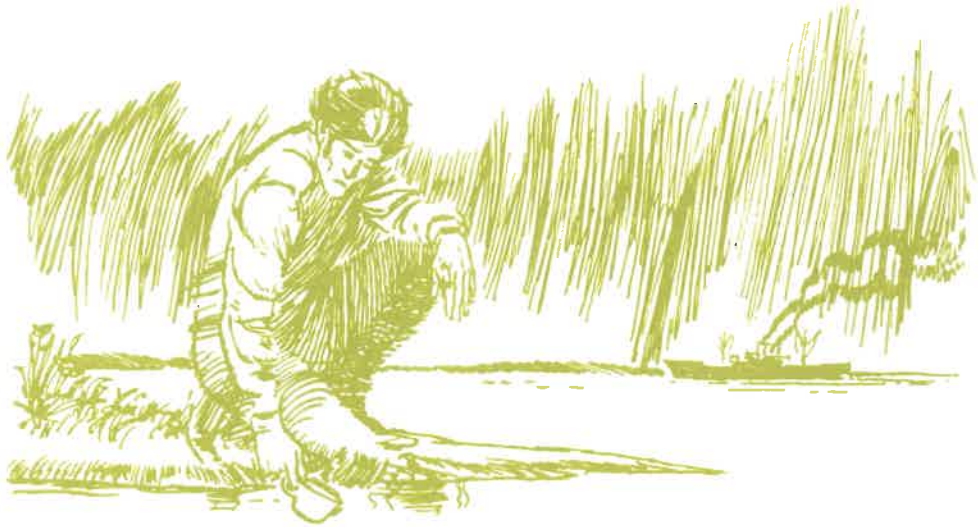
Jezus Christus was niet alleen volmaakt, Hij was oneindig volmaakt. Zijn leven bezat een oneindige waarde omdat Hij de belichaming was van het goddelijk leven en de goddelijke gerechtigheid. Hij kwam vrijwillig om dit leven van onschatbare waarde te geven voor het leven van zondige mensen. In Jezus gaf de hemel alles wat hij aan schatten bezit: de totale liefde en rijkdom van alle eeuwigheid, de volheid van Gods gerechtigheid. Wanneer wij ons verstand op het evangelie richten om dat te begrijpen, zien wij ons gesteld tegenover het grootste wat in het universum bestaat: de gerechtigheid van God Zelf. Het is door deze volheid der gerechtigheid en niets minder dan dat, dat zondaars worden gerechtvaardigd. Laten wij in dit licht nu nog eens de vraag stellen: door wiens gerechtigheid wordt de mens gerechtvaardigd? Alléén door Gods gerechtigheid. Hoeveel is daarvan nodig om zondaars te rechtvaardigen? Alles daarvan!

Zo groot is de waarde van het offer op Golgotha. Wanneer men de gerechtigheid van alle engelen en heiligen tezamen zou kunnen nemen, zou dat nog niets zijn vergeleken met de niet te bevatten en oneindige gerechtigheid die is uitgegoten voor de redding van zondaren. Zo groot is die gerechtigheid en hij is voor allen die geloven in Jezus Christus.

Gerechtvaardigd door toegerekende gerechtigheid

Als we eenmaal inzien dat het Gods gerechtigheid is die rechtvaardigt en dat dit de volheid van Zijn gerechtigheid vereist, kunnen we Paulus' leer over toegerekende gerechtigheid beter begrijpen.

De grote dwaling van de roomse leer ligt juist daarin dat een zondaar gerechtvaardigd zou kunnen worden door een gerechtigheid die in hem wordt gestort. Alsof de volle heerlijkheid en de onmetelijkheid van Gods gerechtigheid zou kunnen worden teruggebracht tot een innerlijke belevens van de mens! Alsof

die kleine menselijke tempel de totaliteit van alle hemelse rijkdommen zou kunnen bevatten! Op deze wijze tracht de geest der antichrist de onuitsprekelijke gave van God (2 Cor. 9:15) te verlagen tot iets dat niet groter is dan een schrielle menselijke beleving.

Verbeeldt u zich eens te staan aan de machtige Amazonerivier, verbijsterd door de onmetelijke uitgestrektheid van haar nimmer eindigende stroom. Als u dorstig met een veldfles de oever afdaalt, zou u dan zo dwaas zijn te denken dat uw maag al dat water zou kunnen bevatten? Toch is de Amazonerivier slechts een miniscuul streepje op dit stipje van een wereld, die een speldeknoopje vormt in ons zonnestelsel, dat op zijn beurt slechts een vlekje in het eindeloze universum is, dat immers duizenden melkwegstelsels telt. Maar daarboven, verder en groter dan dit alles, staat de machtige God en Zijn gerechtigheid; zelfs tien miljard Amazonerivieren zouden slechts een uiterst zwakke afschildering zijn van de machtigheid van Zijn gerechtigheid. Dit alles is een oneindige stroom van genade, uitgegoten voor mijn rechtvaardiging; en al deze gerechtigheid, en niets minder dan dat, is nodig om mij, een zondaar, weer in de juiste verhouding tot God te brengen. Om te worden gerechtvaardigd door een gerechtigheid die in mij wordt gestort, wordt ik gesteld voor de onmogelijke opgave talloze Amazonerivieren leeg te drinken. Bedenk dat de gehele stroom van goddelijke genade nodig is om iemand recht te doen staan voor God. In iemands ervaring zou daarom nooit voldoende genade-uitstorting kunnen plaatsvinden om daardoor te worden gerechtvaardigd.

Als u bericht kreeg ergenaam te zijn geworden van 100 miljard gulden, zou u dan met een paar koffers naar de bank hollen om alles daar op te halen? Natuurlijk niet, en waarom niet? Het bedrag zou zo groot zijn dat u het alleen op een rekening zou kunnen laten bijschrijven.

Ook de gave der gerechtigheid in Jezus Christus is onbegrijpelijk groot; hij die gelooft en Jezus als zijn persoonlijk verlosser aanneemt wordt die gave toegerekend. De mens is te klein en te beperkt om de onmetelijke rijkdommen van Gods Geest te bevatten: om niet rekent God echter dit alles toe tot rechtvaardiging van de gelovige:

'Dengene echter, die niet werkt, maar zijn geloof vestigt op Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid, gelijk ook David de mens zalig spreekt, wien God gerechtigheid toerekent zonder werken . . .' Rom. 4:5,6.

De gerechtigheid van de gelovige bevindt zich in de hemel

Daar de geringe mens de oneindige gerechtigheid van God onmogelijk in zich op kan nemen en door een 'innerlijke' ervaring gerechtvaardigd kan worden, betekent dit dat 'zijn' gerechtigheid zich elders bevindt. Er is slechts één tempel groot genoeg om deze gerechtigheid te bevatten, die in de hemel (Openb. 11:19). Wat nog heerlijker is, er is een Mens in die

tempel, in Wien al Gods gerechtigheid zich bevindt. Dit is het geheimenis van God geopenbaard in het vlees. Die mens is de God-mens en 'in Hem woont al de volheid van de Godheid lichamenlijk' Coll. 2:9.

Daarom kan onze rechtvaardiging alleen in Hem worden gevonden (Jes. 45:25).

Zo staat het onomstotelijk vast dat de gerechtigheid waardoor de gelovige in de juiste verhouding tot God komt te staan alleen in de hemel wordt gevonden en slechts in één Mens. Inderdaad, de gerechtigheid der heiligen is Christus Zelf, zoals Jer. 23:6 verklaart: '... dit zal zijn waarmede men Hem noemen zal: *de Here onze Gerechtigheid.*'

De gerechtigheid die ons rechtvaardigt wordt niet gevonden op aarde, maar is miljoenen lichtjaren van ons verwijderd. De gerechtigheid die rechtvaardigt wordt nooit gevonden in de gelovige, maar is altijd uitwendig en buiten hem. De gerechtigheid die uit geloof is poogt ook niet die gerechtigheid naar de aarde omlaag te halen (Rom. 10:6), maar het woord des geloofs hetwelk in het evangelie wordt gepredikt, stelt de mens in staat te geloven tot gerechtigheid (Rom. 10:10). Dat geloof reikt ver boven deze aarde uit tot in de hemel en terwijl het de Mens aan Gods rechterhand aangrijpt, getuigt het: 'Deze is mijn gerechtigheid.'

God heeft in Zijn grote genade de schat van onze gerechtigheid in de hemel geplaatst waar noch mot noch roest haar verderft en geen dief kan doordringen om haar te stelen. Deze gerechtigheid is beproefd en getoetst. Zij kan nooit falen want ze is eeuwig. Het enige wat nodig is: er in te geloven. Indien ons geloof beslag legt op deze hemelse rijkdom, zal God ons brengen waar onze Gerechtigheid is. Intussen zullen we tevreden moeten zijn deze gerechtigheid door het geloof te bezitten. Indien we daarentegen de geest van de antichrist volgen en proberen om deze gerechtigheid naar de aarde te halen, zal God ons op de aarde laten om met de mens der zonde ten onder te gaan.

De reformatorische opvatting van geloofsgerechtigheid

God openbaarde aan Maarten Luther de leer over de gerechtigheid door het geloof en hiermee baande deze een weg uit de duisternis van Rome. Over rechtvaardiging door het geloof was zijn stem sedert de dagen van Paulus de duidelijkste die ooit in het christendom had weerklonken. Luther zei:

'Dit is dan de verbazingwekkende definitie van christelijke gerechtigheid. Het is het goddelijk toeschrijven van gerechtigheid of het rekenen van rechtvaardigheid vanwege het geloof in Christus of om Christus' wil. Wanneer de sofisten deze definitie horen, lachen zij, omdat zij zich verbeelden dat gerechtigheid een zekere eigenschap is die in de ziel van de mens wordt gestort en zich dan verspreidt tot in alle delen van de mens . . . Daarom gaat deze onuitsprekelijke gave alle verstand te boven. God rekent en erkent zonder de werken als rechtvaardig, die uit geloof zich alleen aan Zijn Zoon vastklampt.' *What Luther says.* E.M. Plass,

Toen de gekwelde ziel van John Bunyan een stem hoorde zeggen: 'Uw gerechtigheid is in de hemel', werd hij uit de duisternis verlost en stapte hij in het licht van de gerechtigheid die uit geloof is. Terwijl hij gevangen zat in de gevangenis van Bedford, en deze ziel in hemelse sferen vertoefde, gaf hij uitdrukking aan dezelfde gedachten als Luther:

'Dit is een van de grootste geheimenissen die bestaan, namelijk dat een gerechtigheid die berust bij iemand in de hemel, mij, een zondaar op aarde, kan rechtvaardigen.' *Justification by an Imputed Righteousness*, Reiner Publications, Swengel. Penn. 1967.

'Dat deze gerechtigheid berust in en bij de persoon van Christus, zelfs dan wanneer wij erdoor gerechtvaardigd zijn, is duidelijk, want er wordt gezegd dat wanneer we gerechtvaardigd zijn, wij 'in Hem' gerechtvaardigd zijn. In de Here zullen gerechtvaardigd worden allen uit Israel, en wederom 'Maar gij zijt uit God in Christus Jezus, Die ons geworden is rechtvaardigheid van God.' Jes. 45:24, 25; 1 Cor. 1:30. Merk op, de gerechtigheid is nog 'in Hem' en niet 'in ons'; ook dan wanneer we deel hebben aan de weldaden ervan, zoals ook de vleugels en veren de hen blijven toebehoren al worden de kuikens erdoor bedekt, beschermd en verwarmd.'

'Het is volstrekt noodzakelijk dat wij dit weten; want als ons begrip aangaande dit vertoebeld is, zal het onmogelijk zijn vast in het geloof te staan. Zo zal ook in verzoeking die mens het spoor bijster zijn die voor zijn rechtvaardiging gerechtigheid bij zichzelf zoekt, terwijl deze nergens te vinden is dan in Jezus Christus.' -*Idem*.

'In Gods ogen kan de mens terwijl hij van zichzelf nog zondaar is door geen andere gerechtigheid worden gerechtvaardigd van de vloek, dan door die welke lang geleden werd volbracht door en ook blijft in de persoon van Christus.'

'Zie dan op Christus als de Mens, de Middelaar, de Oprichter en Vol-einder van die gerechtigheid in Hemzelf, waarin gij gerechtvaardigd voor God moet staan; en dat Hij tot God het verbond of de voorwaarden van het volk vormt, daar Hij altijd in Zichzelf de gerechtigheid draagt waarin de wet een welbehagen heeft en altijd Zichzelf voor Gods aangezicht stelt als onze enige gerechtigheid.' -*Idem* p. 70.

De gerechtigheid die de gelovige in Christus wordt toegerekend, stelt hem bij God in een positie die hoger is dan de positie die Adam genoot in zijn zondeloze staat. Zij verheft hem tot op de zedelijke hoogte van Jezus Christus. Zo groot is de gave van Gods rechtvaardigende gerechtigheid die komt door het geloof in Jezus Christus. Maar ze is in de hemel, niet op de aarde; buiten ons, nooit in ons, zelfs niet in de grootste heilige; in Jezus Christus alleen bevindt ze zich.

De gave van de Geest

'Maar', zal iemand zeggen: 'gelooft u niet dat de gerechtigheid in het menselijk karakter moet inwerken? Hoe zit het dan met de heiligmaking van de gelovige?'

Waarop we antwoorden: 'Wij geloven zeker in de noodzakelijkheid van een morele, innerlijke vernieuwing van de mens. Christenen zullen rechtvaardig leven in deze tegenwoordige boze wereld. Maar de uitnemendste innerlijke deugden hebben geen deel aan de rechtvaardiging bij God. De wet vereist een nog uitnemender gerechtigheid dan in de innerlijke ervaring van enig mens gevonden kan worden.

Het is van het grootste belang op te merken dat Paulus nooit de reddende gerechtigheid Gods verwacht met het werk van genade in het hart van de mens. Paulus spreekt van twee gaven: de gave der gerechtigheid (Rom. 5:17), en de gave des Geestes (Rom. 5:5). In de Romeinenbrief toont Paulus dat de gave der gerechtigheid wordt toegerekend, en die van de Geest wordt toebedeeld. De gave der gerechtigheid plaatst de gelovige in een zo gunstige positie voor God dat hij in aanmerking komt voor de gave van de Geest.

Rom. 5:1-5 toont ons dan ook dat de Heilige Geest wordt

uitgestort als gevolg van onze rechtvaardiging. Of, zoals Paulus zegt in Rom. 8:10: de Geest brengt leven om der gerechtigheid wil. De Geest wordt over de gelovigen uitgestort om geen andere reden dan de gerechtigheid van Christus. Hij wordt niet geschonken om menselijke verrichtingen, maar alleen op grond van de verzoening in Christus. Niets, niets dan leven en sterven van Christus kan iemand recht geven op de gave van de Heilige Geest. Slechts wanneer een zondaar door het geloof beslag legt op het offer dat Christus voor hem bracht, is de gerechtigheid Gods op hem. Hij verschijnt voor God niet alleen alsof hij nooit gezondigd had, maar hij is bekleed met een zedelijke voortreffelijkheid die groter is dan bijvoorbeeld die van de engel Gabriël.

De Geest brengt in het leven van de gelovige opnieuw de eigenschappen van het karakter van Christus voort. Hij wekt hem op ijverig te zijn in alles en maakt hem geschikt voor de Meester te leven en te sterven. Geen van deze deugden echter, hoe voortreffelijk ook, rechtvaardigt de gelovige. Zij zijn niet de oorzaak maar het gevolg van zijn juiste verhouding tot God.

De Heilige Geest komt niet om van Zichzelf te spreken (Joh. 16:13). Dat is ook de reden waarom wij Zijn naam niet kennen. Hij komt alleen om Christus te verheerlijken. Het is zijn werk om in ons geloof te verwekken in Jezus en de gelovige te leiden van geloof tot geloof (Rom. 1:17).

De rechtvaardige leeft door het geloof in een gerechtigheid die in de hemel is en het is het werk van de Geest dit geloof te scheppen, te bevestigen en te versterken. Des te meer de Geest in de gelovige werkzaam is des te meer wordt hij er toe geleid te vertrouwen in en op die gerechtigheid buiten en boven hem, ja die ook zijn verstand geheel te boven gaat. De Geest zal er de mens dan ook nooit toe brengen om voor zijn verlossing te vertrouwen op zijn innerlijke ervaring. Zoals ook John Bunyan getuigde:

'Wat betreft uw bewering dat verlossing is: Christus in ons, indien gij dat bedoelt in tegenstelling tot Christus buiten ons, dan zult gij tegen Christus pleiten in plaats van vóór Hem; want Christus, de Godmens, bracht voor zondaren verlossing buiten ons om aan het kruis; en alleen het waarachtig geloven hierin rechtvaardigt de ziel. Daarom dat Christus in ons, of de Geest van Hem die Zichzelf als losprijs gaf, in onze ziel niet de rechtvaardiging van onze ziel bewerkt, maar Hij leidt de ziel buiten zichzelf en buiten alles wat er in gedaan kan worden, om zijn verlossing te verwachten van die Mens Die nu afwezig is van Zijn heiligen op aarde . . .

En inderdaad, zij die Christus op de juiste wijze willen volgen, moeten Hem naar buiten volgen, naar buiten naar het kruis, naar buiten voor rechtvaardiging op Golgotha; dat is, zij moeten zoeken naar rechtvaardiging door Zijn gehoorzaamheid buiten hen om — naar het graf naar buiten, naar Zijn hemelvaart en Middelaarschap in de hemel, en dit moet worden gedaan door de werking van Zijn Heilige Geest, waarvan Hij beloofd heeft dat Hij hen al deze dingen zal tonen, en die hen gegeven wordt, van binnen, voor dat doel. Nu leidt de Geest van Christus ook, maar waarheen? Hij leidt naar Christus buiten ons.' — *The Riches of Bunyan*. The American Tract Society, New York, 1850. blz. 142, 143.

'Wanneer u geen verschil uitdrukt tussen rechtvaardiging bewerkt door de Mens Christus buiten ons en heiligmaking bewerkt door de Heilige Geest in ons . . . bent u niet in staat het woord recht te snijden; in tegendeel, u vervalst het woord van God, en werpt het volk struikelblokken op en eens zult ge zeker zwaar boeten voor uw dwaasheid, tenzij ge berouw hebt.'

— *Idem* blz. 140.

Ware heiligmaking is een innerlijk werk, voor het grootste gedeelte onzichtbaar en onwaarneembaar voor degene die het ervaart. We kunnen anderen zien, maar niet onszelf. Zo is het ook op geestelijk gebied: wij moeten op Christus zien, ons verheugen in het feit dat Hij onze gerechtigheid is en rusten in het feit dat deze gerechtigheid voor alles en allen volkomen toereikend is.

De rechtvaardiging van zondaren

Het verband tussen rechtvaardiging en wedergeboorte vormde het belangrijkste twistpunt tussen rooms-katholieke theologen en de hervormers. De pausgezinden zeiden dat wedergeboorte een noodzakelijke voorwaarde was voor rechtvaardiging. De hervormers leerden dat wedergeboorte een onmiddellijk gevolg en een vrucht was van rechtvaardiging.

Rome

Wedergeboorte – een noodzakelijke voorwaarde tot rechtvaardiging

Er zijn heden ten dage vele mensen voor wie de grote leerstellige verworvenheden van de reformatie niet duidelijk meer zijn. Niet slechts verwarren zij rechtvaardiging met wedergeboorte, maar sommigen menen zelfs dat wedergeboorte en karakterverandering in het hart moet plaatsvinden alvorens God de gelovige door Christus kan rechtvaardig verklaren.

Tenzij een Christen op dit punt duidelijkheid heeft, is het onmogelijk om een gezond en groeiend geloof te hebben. Wij zullen daarom het getuigenis van Gods woord onderzoeken, welk getuigenis duidelijk bewijst dat God de mens rechtvaardig verklaart terwijl zij nog zondaars zijn.

Volgens Paulus

De brief aan de Romeinen is een geïnspireerde uiteenzetting over rechtvaardiging. Hier wordt het onderwerp op de zorgvuldigste en meest logische wijze uiteengezet. Paulus stelt vijf punten aan de orde om te laten zien dat mensen worden gerechtvaardigd terwijl ze in zichzelf nog zondaars zijn.

1. *God rechtvaardigt de goddelozen.* In de eerste plaats zet Paulus uiteen dat alle mensen zondaars zijn. In het derde hoofdstuk van de Romeinenbrief stelt hij vast dat geloof de enige voorwaarde is om rechtvaardigheid te ontvangen. In Rom. 4:5 zegt hij:

'Degene echter die niet werkt, maar zijn geloof vestigt op Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid.'

In de oorspronkelijke Griekse tekst is het woord 'goddeloze' één van de sterkste uitdrukkingen die gebruikt kan worden om een zondaar te beschrijven. Deze schriftuurplaats weersprekt dan ook de opvatting dat God alleen wedergeboren heiligen rechtvaardigt.

2. *God rechtvaardigt de onbesnedenen.* Ten einde duidelijk te maken dat rechtvaardiging komt over goddelozen die geloven, gebruikt Paulus het voorbeeld van Abraham, de vader der gelovigen, die werd gerechtvaardigd door het geloof toen hij nog onbesneden was:

Reformatie

Wedergeboorte – een onmiddellijk gevolg en vrucht van rechtvaardiging

'Geldt deze zaligspreking dan de besnedenen of ook de onbesnedenen? Wij zeggen immers: Het geloof werd Abraham tot gerechtigheid gerekend. Hoe werd het hem dan toegerekend? Was hij toen besneden of onbesneden? Niet besneden maar onbesneden. Het teken der besnijdenis ontving hij als zegel der gerechtigheid van dat geloof, dat hij in zijn onbesneden staat bezat. Zo kon hij een vader zijn van alle onbesneden gelovigen, opdat hun de gerechtigheid zou worden toegerekend' Rom. 4:9-11.

Bij de Joden betekende onbesneden zijn hetzelfde als onrein en ongeheiligd. Besnijdenis is het symbool van een nieuw hart (Deut. 30:6, Coll. 2:11-13).

Daarom ook is het nieuwe leven een teken en getuigenis van de zegen der rechtvaardiging, niet de oorzaak of zelfs maar de noodzakelijke voorwaarde ertoe. Paulus leert dan ook dat God de goddeloze, de onbesnedenen en de heidenen rechtvaardigt door het geloof en het geloof alléén (Rom. 4:5; Gal. 3:8).

3. God roept de dingen die niet zijn alsof ze zijn

Het menselijke verstand zal nu vragen: 'Hoe kan God een mens rechtvaardig verklaren alvorens de Heilige Geest hem rechtvaardig heeft gemaakt?' Zo redeneert de rooms-katholiek. Paulus verwacht evenwel een dergelijke tegenwerping en haalt dus nog eens de ervaring van Abraham aan om daar de wijze waarop God rechtvaardigt duidelijk te maken:

'Gelijk geschreven staat: Tot een vader van vele volken heb Ik u gesteld – voor het aangezicht van die God in Wien hij geloofde, Die de doden levend maakt en het nietzijnde tot aanzijn roept' Rom. 4:17.

God schonk Abraham niet eerst een zoon om hem daarna vader te kunnen noemen. Hij noemde hem echter vader toen zijn lichaam en de moeder in Sarah verstorven waren (zie vers 19). Overeenkomstig verklaart God de gelovige zondaar rechtvaardig, zelfs vóór de vruchten van het nieuwe leven waarneembaar zijn. Hij roept het 'niet zijnde tot aanzijn'.

4. Het nieuwe hart van vrede, vreugde en liefde is het gevolg van rechtvaardiging

Niets zegt het zo duidelijk als Rom. 5:

'Wij dan gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus, door Wien wij ook de toegang hebben verkregen (in het geloof) tot deze genade, waarin wij staan, en roemen in de hoop op de heerlijkheid Gods . . . en de hoop maakt niet beschaamd, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons gegeven is' Rom. 5:1,2,5.

Aldus begint Rom. 5 met een opsomming van de vruchten die ontstaan door geloofsgerechtigheid. Niets werkt zo vernieuwend als het besef van vergevende liefde. Zoals ook Luther zei:

'... toen ik vernam hoe de rechtvaardiging van de zondaar voortvloeit uit zuivere genade van de Heer door middel van het geloof, voelde ik me herleven als een nieuw mens, en trad door de open poort het paradijs van God binnen' — J.H. Merle D'Aubigne, *History of the Reformation in the Sixteenth Century*, Vol. I, blz. 73.

5. *Alleen gerechtvaardigden ontvangen de gave en de vervulling van de Geest.* Paulus spreekt van tweeërlei gaven: de gave der gerechtigheid en de gave van de Geest (Rom. 5:5, 17). Gerechtigheid wordt de gelovige toegerekend om hem recht voor God te doen staan; de Geest wordt medegedeeld om vernieuwing en heiligmaking in het hart van de gelovige te bewerken. Zoals we in Rom. 5:1,5 hebben gezien, wordt de gave van de Geest geschonken aan hen die door het geloof gerechtvaardigd zijn. En inderdaad komt in Romeinen 8 een grondige uiteenzetting over het werk van de Geest niet aan de orde dan nádat Paulus de rechtvaardiging door toerekening van Gods gerechtigheid diepgaand heeft verklaard. De Geest is er de getuige van dat de gerechtvaardigden kinderen van God zijn geworden. (Ef. 1:12,14; Rom. 8:16). In de Galatenbrief verklaart de apostel:

'En de Schrift, die tevoren zag, dat God de heidenen uit het geloof rechtvaardigt, heeft tevoren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken gezegend worden. Zij die uit het geloof zijn, worden dus gezegend tezamen met de gelovige Abraham... Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek der wet door voor ons een vloek te worden; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt. Zo is de zegening van Abraham tot de heidenen gekomen in Jezus Christus, opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof' Gal. 3:8,9,13,14.

Ook de apostel Petrus bevestigt de gave van de Geest die aan de gerechtvaardigde wordt geschonken, want hij zegt:

'Bekeer u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen' Hand. 2:38.

Het is waar dat zolang Jezus Zijn werk als middelaar in het hemelse heiligdom ten behoeve van de zondaar voortzet, de Geest aan de harten van alle mensen werkt. De Geest schenkt geloof en berouw aan hen die de werking van de Geest beantwoorden. In de theologie noemt men dit 'voorkomende genade' en deze moet niet worden verward met de gave en vervulling van de Geest die over de rechtvaardigen komt.

Dus kan men met Paulus concluderen dat mensen worden gerechtvaardigd terwijl ze nog zondaars zijn.

Volgens Ezechiël

'Zo spreekt de Here Here tot Jeruzalem: gij zijt naar afkomst en geboorte uit het land der Kanaanieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische. Wat uw geboorte aangaat: toen gij geboren waart, werd uw navelstreng niet afgesneden en werdt gij niet tot uw reiniging met water gewassen; ook werdt gij niet met zout ingewreven noch in windsels gewikkeld. Geen oog zag met ontferming op u neer om uit mededogen één dezer dingen aan u te doen, maar gij werd weggegooid op het veld, omdat men geen waarde hechtte aan uw leven, toen gij geboren waart. Toen kwam Ik voorbij u, en Ik zag u trappelen in het bloed van uw geboorte en Ik zeide tot u, in uw bloed: leef; ja, Ik zeide tot u, in uw bloed: leef... Toen kwam Ik voorbij u en Ik zag u, en zie de tijd der liefde was voor u gekomen; Ik spreidde de slip van Mijn kleed over u en bedekte uw naaktheid, Ik ging onder ede een verbond met u aan, luidt het woord van de Here Here; zo werdt gij de Mijne. Toen wies Ik u met water, spoelde het bloed van u af en zalfde u met olie' Ezech. 16:3-6; 8,9.

Wat een indrukwekkend beeld van de rechtvaardiging van zondaars door de genade van God alleen. Merk op hoe God met water en olie (de Heilige Geest) wast nadat Hij de zondaar met Zijn gerechtigheid bedekt heeft. Als John Bunyan bij deze teksten zijn commentaar plaatst, zegt hij:

Vraag: Maar hoe kon een heilig God tot zulk een zondig volk zeggen: leeft.

Antwoord: Hoewel zij niets dan zonden hadden, had Hij nochtans liefde en gerechtigheid. Hij had 1) liefde om medelijden te hebben 2) gerechtigheid om hen te bedekken. 'Toen kwam Ik voorbij u en zag u, en zie, de tijd der liefde was voor u gekomen' Ezech. 16:8.

Wat volgt? 1) 'Ik spreidde de slip van Mijn kleed over u' en 2) 'bedekte uw naaktheid' 3) 'onder ede' 4) 'ging Ik een verbond met u aan' 5) 'zo werdt gij de Mijne'. 'In Mijn liefde had Ik medelijden met u, met Mijn kleed bedekte Ik u.'

Op deze wijze werden zij voor Zijn aangezicht van de vloek bevrijd. 'Toen wies Ik u met water (nadat gij gerechtvaardigd waart), spoelde het bloed van u af en zalfde u met olie (vers 9).

Heiligmaking is daarom een gevolg, rechtvaardiging gaat er aan vooraf. De Heilige Geest geeft hier een beschrijving naar het leven, vrije genade voor de mensenkinderen terwijl ze van zichzelf nog zondaars zijn. Ja, terwijl ze ongewassen, niet in windsels gewikkeld, niet met zout gewreven, maar bloederige zondaars waren; want deze woorden: "niet gewassen, niet ingewikkeld en niet met zout gewreven" duiden op hun ongeheiligde toestand; ja, ze waren niet alleen ongeheiligd, maar ook uitgeworpen, zonder ontferming, zodat men aan hun leven geen waarde hechtte en "geen oog op hen neerzag om uit mededogen een van deze dingen voor hen te doen". Geen oog dan het oog van Hem Wiens heerlijke genade onnaspeurlijk is; geen oog dan van Hem Die kan zien en liefhebben. Alle anderen keken en walgden, maar gezegend zij God Die aan ons voorbij kwam op de dag dat wij ons wentelden in ons bloed. Geprezen zij God voor het kleed van Zijn heerlijke gerechtigheid waarmede hij ons bedekte toen wij naakt en in bloed voor Hem lagen. Wij lagen nog in ons bloed toen Hij ons lief had; wij lagen in ons bloed toen Hij zei: "Leef!" Daarom: "de mens wordt voor Gods aangezicht gerechtvaardigd van de vloek terwijl hij van zichzelf nog een zondaar is". — *Justification by an imputed Righteousness*, blz. 31, 32.

Volgens de weg der Goddelijke vergeving

Volgens het evangelie der genade zijn het veeleer zondaren die God vergeeft dan wedergeboren heiligen. Volgens Rome echter kan een zondaar geen vergeving ontvangen, tenzij hij eerst een nieuw schepsel wordt. Op deze wijze is de arme zondaar niet in staat de vrije gave van Gods vergeving aan te grijpen, want ziende op zichzelf zal hij er nooit zeker van zijn dat hij voldoende veranderd is om door God te worden aangenomen. Dit was de aard van de strijd in Luthers hart toen hij klaagde: 'Hoe weet ik dat God mij vergeeft als er in mijn hart geen ware bekering is?' Maar zodra hij begreep dat God de zondaar om niet vergeeft, ervoer hij de vrede, vreugde en liefde van het wedergeboren leven. Het grote kwaad van de verborgenheid der ongerechtigheid ligt hierin dat het de vrucht der rechtvaardiging voorstelt als het middel daartoe.

Een prachtig voorbeeld van het verband tussen rechtvaardiging een nieuwigheid des levens wordt gegeven in de vergeving en genezing van de verlamde door Jezus.

'En daar Jezus hun geloof zag, zeide Hij tot de verlamde: Kind, uw zonden worden u vergeven. Nu waren daar enigen van de schriftgeleerden gezeten en zij overlegden in hun harten: Wat spreekt Deze aldus? Hij lastert God. Wie kan zonden vergeven dan God alleen? En Jezus doorzag terstond in Zijn geest, dat zij aldus in zichzelf overlegden, en Hij zeide tot hen: Waarom overlegt gij deze dingen in uw harten? Wat is gemakkelijker, tot de verlamde te zeggen: Uw zonden worden vergeven, of te zeggen: Sta op en neem uw matras op en wandel? Maar opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op aarde zonden te vergeven, zeide Hij tot de verlamde: Tot u zeg Ik, sta op, neem uw matras op en ga naar uw huis. En hij stond op, nam terstond zijn matras op en ging voor aller oog naar buiten, zodat zij allen ontzet waren en God verheerlijkten, zeggende: Zo iets hebben wij nog nooit gezien' Marc. 2:5-12.

De lichamelijke genezing van de zieke was een teken, of zegel, van de gerechtigheid die hij ontving door het geloof (Rom. 4:10,11). Dit wonder was een uitbeelding van Jezus' kracht om nieuwigheid des levens en wedergeboorte te brengen aan zielen die door de zonde verlamd zijn. Hij laat hiermee zien dat vergeving en wedergeboorte niet gescheiden kunnen worden.

Toch dienen zij ook niet te worden verward! Eerst werd de verlamde vergeven, toen ontving hij nieuwe levenskracht. Eerst vergeving, dan geestelijk herstel is het beeld dat het evangelie ons geeft.

Volgens het Joodse heiligdom

Zodra de berouwvolle Hebreëer door de deur van de voorhof de omheining van het heiligdom binnentrad, zag hij zich aan alle kanten omgeven door het witte linnen van de voorhof. Hier zien wij een afbeelding van de toegerekende gerechtigheid van Christus. Op het ogenblik dat de zondaar door de deur van het geloof en berouw gaat is hij gerechtvaardigd door de gerechtigheid van God.

Het is van grote betekenis dat het brandofferaltair en het wasvat binnen de voorhof waren geplaatst. Dit leert ons dat de zegeningen van het verbond alleen in Christus worden gevonden, geen ervan buiten Hem. Voor alles dient een zondaar in Christus zijn toevlucht te zoeken. Als God ons had willen tonen eerst zonder zonden te moeten zijn voor we tot Christus kunnen komen, zou hij zonder twijfel Mozes opgedragen hebben het altaar en het wasvat buiten de voorhof te plaatsen. Dit is dan ook juist wat de theologen doen die leren dat men eerst moet ervaren wedergeboren te zijn alvorens God de mens kan bedekken met Zijn gerechtigheid.

Volgens de hervormers

Het begrip dat de hervormers over de eeuwige waarheden hadden, was zeker niet zonder gebreken. God gaf hen echter licht en ondanks geschillen over bepaalde punten, waren zij allen eensgezind over het fundament van de reformatie: rechtvaardiging door geloof. Zij gaven een vereend getuigenis over de waarheid dat God de mens rechtvaardigt terwijl hij van zichzelf nog een zondaar is.

Andreas Osiander verliet Luther en het reformatische standpunt over de rechtvaardiging. Hij verwarde rechtvaardiging met wedergeboorte en beweerde dat de mens voor God wordt gerechtvaardigd door Christus omdat Diens wezenlijke gerechtigheid in de persoon van de mens woont.

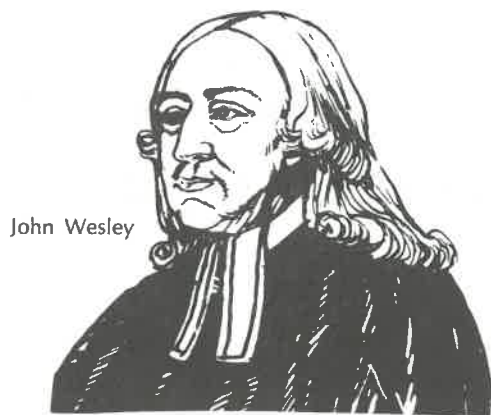
De hervormers beseften spoedig dat in beginsel Osianders leer een terugkeer inhield tot de roomse leerstellingen. In zijn Onderwijzing van de Christelijke godsdienst (of Institutie) wijdt Johannes Calvijn een paragraaf aan het weerleggen van Osianders theologie. Hij zegt ondermeer:

6. Osiander verwacht vergeving met wedergeboorte

Om het eerste punt te bewijzen – dat God niet alleen door vergeving rechtvaardigt maar door wedergeboorte – vraagt hij of God degene die Hij rechtvaardigt in hun natuurlijke toestand laat, zonder hun ondeugden te veranderen. Dit is uitermate gemakkelijk te beantwoorden: zoals Christus niet gedeeld kan worden, zo zijn ook deze twee – namelijk gerechtigheid en heiligmaking welke wij tezamen en verbonden in Hem waarnemen – onscheidbaar.

Wie God daarom ook in genade aanneemt, schenkt Hij tzelfdertijd de Geest van het zoonschap (Rom. 8:15) door Wiens kracht Hij hen naar Zijn eigen beeld verandert. Maar indien het licht van de zon niet kan worden gescheiden van haar warmte, zullen we daarom zeggen dat de aarde wordt verwarmd door haar licht of verlicht door haar warmte? Is er iets beter van toepassing op dit onderwerp dan deze vergelijking? De zon brengt door haar warmte de aarde tot leven en maakt haar vruchtbaar, en door haar lichtstralen wordt de aarde helder verlicht. Hier zien we een wederkerige en ondeelbare verbinding. Toch kunnen de bijzondere eigenschappen van de een niet op de ander worden overgedragen. In deze vermenging van twee soorten genade welke Osiander ons opdringt ligt een zelfde ongerijmdheid.

Want terwijl God, om de gerechtigheid in stand te houden, degene die Hij om niet als rechtvaardig rekent, vernieuwt, vermengt Osiander de gave van vernieuwing met deze aanneming om niet en beweert dat ze een en dezelfde zijn. Hoewel de Schrift ze zelfs met elkaar verbindt, worden ze nog altijd afzonderlijk opgetekend opdat Gods menigvuldige genade ons duidelijker getoond wordt. Want de verklaring van Paulus is

John Wesley

niet ten overvloede: "Dat Christus ons geworden is rechtvaardigheid en heiliging" (1 Cor. 1:30).

En telkens wanneer hij redeneert – uitgaande van de verlossing die voor ons gekocht is, van Gods vaderlijke liefde, en van de genade van Christus – dat wij tot heiligheid en reinheid geroepen zijn, toont hij duidelijk aan dat gerechtvaardigd zijn iets anders betekent dan een nieuw schepsel zijn.'

John Wesley stond bekend om de grote nadruk die hij legde op een heilig leven; toch stond hij beslist aan de kant van de hervormers wat betreft de juiste verhouding tussen rechtvaardiging en wedergeboorte. Wesley zei:

'Als er binnen het gehele gebied van het christendom leerstellingen zijn die terecht fundamenteel mogen worden genoemd, dan ongetwijfeld deze twee: de leerstelling der rechtvaardiging en de leerstelling der wedergeboorte. De eerste betreft het grote werk dat God voor ons doet in de vergeving van onze zonden; de tweede het grote werk dat God voor ons doet door het vernieuwen van onze gevallen natuur. Gerekend naar de tijd komt het ene niet voor het andere; op het ogenblik dat we door Gods genade worden gerechtvaardigd door de verlossing welke in Christus is, worden we ook "geboren uit de Geest"; maar in volgorde van denken, zoals men het wel eens uitdrukt, gaat rechtvaardiging aan wedergeboorte vooraf. We beseffen eerst dat Zijn toorn is afgewend en dan dat Zijn Geest in ons hart werkt' – *Sermans on Several Occasions, Sermon 45; xlv. 'The New Birth'*.

Het is duidelijk dat Wesley een juiste voorstelling had over rechtvaardiging, want anders kon hij niet hebben gepredikt tot bekering van duizenden zondaren. Een krachtige prediking over rechtvaardiging besloot hij aldus:

'Gij goddeloze, die deze woorden leest of hoort, gij slechte, hulpeloze, ellendige zondaar, in het bijzijn van God, de Rechter over allen, gelast ik u rechtstreeks tot Hem te gaan, met al uw goddeloosheid. Wacht u, dat u uw ziel niet ten gronde richt door enigmatische uw gerechtigheid te bepleiten. Ga als iemand die geheel goddeloos, schuldig, verloren, teniet gedaan is, die de hel verdient en daarin dreigt te verzinken, en gij zult genade vinden in Zijn ogen en weten dat Hij de goddeloze rechtvaardigt. Als zodanig zult gij tot het bloed der besprenging worden gebracht, als een ten gronde gerichte, hulpeloze, verdoemde zondaar. Ziet aldus op Jezus. Daar is het Lam van God dat de zonde wegneemt. Bepleit niet uw eigen werken, geen gerechtigheid van uzelf. Geen nederigheid, wroeging of oprechtheid. Geenszins. Dat ware in feite het verloochenen van de Here Die u gekocht heeft.

Neen, pleit gij alleen op het bloed van het verbond, de prijs die werd betaald voor uw trotse, zondige koppige ziel. Wie zijt gij? Gij die zowel uw innerlijke als uiterlijke goddeloosheid nu ziet en voelt? Gij zijt die mens! Ik moet u hebben voor de Heer. Ik daag u uit als kind van God door het geloof. De Heer heeft u nodig. Gij die uzelf alleen maar geschikt voor de hel voelt, gij zijt juist geschikt om Zijn heerlijkheid te prijzen, de heerlijkheid van Zijn vrije genade, die de goddeloze en hem die niet werkt, rechtvaardigt. O kom haastiglijk . . . Geloof in de Here Jezus en gij, ja zelfs gij, zijt met God verzoend' – *Idem. Prediking over 'Geloofsgerechtigheid'*

Christus' verdiensten en het werk van de Heilige Geest

John Knox was stervende en een paar van zijn vrienden stonden om zijn bed. De Schotse hervormer vertelde hoe de satan een laatste poging had ondernomen hem zijn hoop op verlossing te ontnemen.

Eerst had hij geprobeerd Knox' geloof aan het wankelen te brengen door op de zonden te wijzen die hij gedurende zijn leven had gedaan, vervolgens op de dwaasheden van zijn jeugd en op de mislukkingen in zijn evangeliewerk. Toen Knox dit weerlegde met het krachtige argument van Christus' bloed, kwam zijn kwelgeest met een laatste verzoeking. Hij fluisterde de hervormer in het oor: 'God zal je vast en zeker genadig zijn; je hebt niets te vrezen als je ziet hoe de Heilige Geest je leven heeft gebruikt in de verkondiging van het evangelie in Schotland.' John Knox wist echter maar al te goed dat zijn verlossing en zijn juiste verhouding tot God zeker niet berustte op het werk dat de Heilige Geest in hem gewrocht had. Dit was geheel en al gegrond op wat Christus voor hem had gedaan.

Het rooms-katholicisme leert dat er in het werk dat de Heilige Geest in de mens verricht verlossende verdienste ligt. Er zijn tegenwoordig heel wat protestanten die óók in deze dwaling van de 'verborgenheid der ongerechtigheid' zijn vervallen. Redeneren zij niet: 'Is de Heilige Geest niet een Persoon van de Godheid? Bezit Zijn werk niet evenveel verdienste als dat van Jezus?

In toebedeelde gerechtigheid ligt toch ook verlossende verdienste? Natuurlijk mogen wij, wat onze verlossing aangaat, geen vertrouwen stellen in onze eigen werken, maar ik mag toch wel gerust zijn op wat de Heilige Geest voor mijn zaligheid in mij tot stand brengt? Zij zijn er zich in het geheel niet van bewust dat zij met deze uitspraak de ideeën van het pausdom weergeven. Daarom is het hoog tijd dat Gods volk ernstig om de kracht van de Heilige Geest gaat bidden. Dit dient dan wel te gebeuren met het juiste motief. Indien wij geen duidelijk begrip hebben van rechtvaardiging door geloof, zullen we ook de betekenis van bepaalde ontwikkelingen rondom ons niet herkennen.

Wij leven thans in de tijd van de zogenaamde 'charismatische' bewegingen. In de kerken bestaat een groeiende belangstelling voor wat men noemt de 'pinkster-ervaring'. Overal worden religieuze groeperingen gevormd die de kracht ondergaan van wat zij zien als de Heilige Geest. En het is juist deze belangstelling voor de manifestatie van de Heilige Geest die meer dan iets anders bijdraagt tot het samengaan van rooms-katholieken en protestanten. Het brengt de katholieken weliswaar niet in de gelederen van het protestantisme, maar het is er wel de oorzaak van dat deze laatste groep van kerken gunstiger tegenover Rome gestemd zijn. Deze pinksterachtige opwekkingen zijn in wezen rooms en de huidige populariteit ervan leidt tallozen tot een aanbidding van de 'Geest' in plaats van zich volkomen te richten op het lijden, sterven en bemiddelen van Jezus Christus. Voor hun verlossing vertrouwen ze dan ook op het werk van de Geest in hen, meer dan op wat onze Heer buiten en zonder hen heeft verricht ten behoeve van hun zaligheid.

De Geest benadrukt Christus' verdiensten

Als wij de onwankelbare grondbeginselen der hervorming afwijzen, zullen wij ook niet veilig zijn. Gods volk dient, zeker in deze laatste dagen, op deze beginselen te bouwen. Zonder deze zou het maar beter zijn geen opwekkingen in de kerken te hebben. Vaak zijn dit slechts pretentieuze, populaire manifestaties en hebben dan oppervlakkige emoties als resultaat. Dit is toch zeker niet wat wij willen!

Mark Stubner was een der leiders van een 'geest-gevulde' opwekkingsbeweging ten tijde van Luther. Deze, eveneens van de 'geest' gevulde prediker wilde graag een gesprek met Luther. Toen zij binnenkwamen, riepen Stubner en de zijnen: De Geest, de Geest! Wat antwoordde Luther? 'Ik sla je geest op zijn snuit.' In tegenstelling tot het roomse stelsel leerden de hervormers dat slechts in Christus verlossende verdienste wordt gevonden. Verdienste is onscheidbaar aan Zijn Godheid verbonden. Zo is het ook met de gerechtigheid van de Christen: beide zijn alleen te vinden in de hemel, ze bevinden zich slechts in één Mens; nooit op aarde en nooit in Gods kinderen. Verdienste wordt de gelovige altijd *toegerekend*, nimmer *toebedeeld* (of ingestort of ingegoten). Daarom kan Christus' verdienste nooit onze verdienste worden, want dat is een vreemd ding in het wezen van de mens, zelfs in de gelovige.

De Heilige Geest komt trouwens ook nooit aandacht vragen voor Zijn verdiensten. Zijn wezen is een verborgenheid. Hij spreekt nimmer van Zichzelf (Joh. 16:13,14), maar Hij verheerlijkt Christus en wijst de mens op Diens verdiensten. De Geest zal de gelovige nooit leren dat er verlossende verdienste zou liggen in hetgeen Hijzelf verricht in de ziel. Integendeel, dit werk zal de mens er juist toe leiden voor zijn verlossing alleen en volkomen buiten zichzelf te zien op Hem die als Vertegenwoordiger van de mensheid zit aan de rechterhand van God. Daarom zegt Paulus:

'De vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Tegen zodanige mensen in de wet niet' Gal. 5:22,23

En de apostel Petrus vermaant ons:

'Maar schraagt om deze reden met betoon van alle ijver door uw geloof de deugd, door de deugd de kennis, door de kennis de zelfbeheersing, door de zelfbeheersing de volharding, door de volharding de godsvrucht, door de godsvrucht de broederliefde en door de broederliefde de liefde jegens allen. Want als deze dingen bij u aanwezig zijn en overvloedig worden, laten zij u niet zonder werk of vrucht voor de kennis van onze Here Jezus Christus. Want bij wien zij niet zijn, die is verblind in zijn bijziendheid, daar hij de reiniging van zijn vroegere zonden heeft vreten' 2 Petr. 5-9.

De vruchten van de Geest die overvloedig zullen worden in elke ware gelovige, zijn er niet de oorzaak van dat God hem aanvaardt, maar het gevolg daarvan. De wet eist iets veel hogers dan wat de hoogste deugden in het leven van de grootste hei-

Gerechvaardigd:

bij God

bij de mensen

Rechtvaardig in de ogen van God en in die van de mensen zijn twee verschillende zaken. Gerechvaardigd voor God worden we door geloof (Rom. 3:28; 4:5,6). Rechtvaardig voor onze naaste worden we door werken en niet door geloof alleen (Jac. 2:24). Zodra een zondaar Christus in het geloof aanneemt, wordt zijn naam in het Boek des levens van het Lam geschreven. Dat betekent dat hij lid geworden is van Gods universele kerk. Om tot de kerk op aarde te worden toegelaten is echter nog iets anders dan geloof vereist. Hij moet zijn geloof met werken aantonen. In de hemel wordt hij op grond van zijn geloof rechtvaardig bevonden; op aarde zijn daar werken voor nodig. Iemand kan slechts op grond van *uiterlijke* kenmerken worden toegelaten tot een aardse kerkelijke organisatie; God ziet echter het hart aan, het innerlijk, van hem die belijdenis doet en zal hem alleen op grond daarvan inlijven in Zijn universele gemeente, dat is het lichaam van Christus (Hebr. 12:22,23). Omtrent rechtvaardiging bij God en bij de mensen bestaat vaak een verkeerd begrip. Dit heeft helaas veel misverstand veroorzaakt bij de interpretatie van de brieven van Paulus en Jacobus.

Paulus verklaart dat de mens wordt gerechvaardigd door geloof alleen, Jacobus meent dat dit gebeurt door de werken erbij. Als we niet leren inzien dat de een spreekt over rechtvaardiging bij God en de ander over hetzelfde bij de mensen, zullen we gaan denken dat de apostelen elkaar tegenspreken. Dat doen ze niet, ze schrijven over heel verschillende zaken. Paulus houdt zich bezig met de vraag: Hoe kan een mens rechtvaardig worden in Gods ogen? In Rom. 3:19,20 stelt hij vast dat de gehele mensheid 'strafwaardig is voor God' en dat door de werken geen mens gerechvaardigd kan worden '...voor Hem'. In het volgende hoofdstuk vervolgt hij dan: 'Want indien Abraham uit werken gerechvaardigd is, dan heeft hij roem maar niet bij God' (Rom. 4:2). Hier blijkt duidelijk dat Paulus rechtvaardigheid bij God behandelt; dus het in de juiste verhouding tot God staan bespreekt.

Jacobus houdt zich echter met een heel ander probleem bezig. Het gaat hem om belijdende gelovigen die het Woord horen zonder dit te doen. Deze schoten tekort in praktisch christendom en dit was dan ook te zien in hun verhouding tot hun naasten. Daarom stelt de apostel:

'Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem behouden? Stel, dat een broeder of een zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hem echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, waat baat dit? Zo is het ook met het geloof; indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood. Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken' Jac. 2:14-18.

Let wel, Jacobus spreekt hier over het tonen van zijn geloof: 'ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken'. Als 'geloof' geen

ligen zouden kunnen openbaren. Paulus stelt namelijk:

'Hij heeft mij liefgehad en Zich voor mij overgegeven' Gal. 2:20.

Als we iets begrijpen van het oneindige offer, van de prijs die vereist was om ons leven van de dood te redden, zullen wij beseffen dat onze enige hoop ligt in de verdiensten van Jezus Christus. Ons geloof zal dan gegrond zijn op hetgeen Hij voor ons deed. In 1738 drukte Christian David deze grondwaarheid treffend uit in een prediking, waarin hij onder meer het volgende zei:

'Het woord der verzoening dat de apostelen predikten als fundament van alles wat zij leerden, was dat wij verzoend zijn met God, niet door onze eigen werken, noch door onze eigen gerechtigheid, maar geheel en alleen door het bloed van Christus.

Maar zult gij u afvragen, moet ik dan niet wenen en weeklagen over mijn zonden? Moet ik mijzelf niet vernederen voor mijn God? Is dat niet juist en op zijn plaats? Moet ik dat niet eerst doen voor ik kan verwachten dat God met mij verzoend is? Ik antwoord: "Het is juist en op zijn plaats. Gij moet nederig zijn voor God. Gij moet een verbroken en verslagen hart hebben. Maar let wel, dat is niet uw eigen werk. Bent u bedroefd omdat u een zondaar bent? Dat is het werk van de Heilige Geest. Zijt gij verslagen? Zijt gij nederig voor God? Treurt gij werkelijk en is uw hart gebroken? Dat alles bewerkt dezelfde Geest." 'Let wel, dit is niet het fundament. Dit is niet waardoor gij gerechvaardigd zijt. Dat is geen gerechtigheid en ook geen onderdeel van de gerechtigheid waardoor gij verzoend met God zijt. Uw droefheid over uw zonden, uw diepe nederigheid, uw gebroken hart, dat alles dient niet tot uw rechtvaardiging. De vergeving van zonden is niet door deze dingen tot stand gekomen, noch geheel noch gedeeltelijk. Ja wat meer is, het kan zelfs uw rechtvaardiging in de weg staan. Dat wil zeggen, als gij er ook maar in het geringst op bouwt. Als ge denkt: "Ik moet zo verslagen worden, ik moet nog meer bedroefd zijn, vóór ik gerechvaardigd kan worden." Begrijp dit goed! Te denken dat gij meer verslagen moet zijn, nederiger, bedroefder, meer het gewicht van de zonden moet voelen, voordat gij gerechvaardigd kunt worden betekent dat ge uw verslagenheid, uw droefenis, uw vernedering, als fundament beschouwt van uw rechtvaardiging, of op zijn minst als een deel ervan. De ware grondslag is echter niet uw verslagenheid, niet uw gerechtigheid, niets van uzelf, noch iets dat in u gewrocht door de Heilige Geest; maar het is iets buiten u, namelijk de gerechtigheid in het bloed van Christus.'

vruchten oplevert, is het eigenlijk geen geloof, maar een nabootsing er van. Jacobus vervolgt met:

'Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wél, maar dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen. Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder te werken niets uitwerkt? Is onze vader Abraham niet uit de werken gerechtvaardigd, toen hij zijn zoon Isaäk op het altaar legde? Daaruit kunt gij zien, dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken, en dat dit geloof pas volkomen werd uit de werken; en het schriftwoord werd vervuld, dat zegt: Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd. Gij ziet, dat een mens gerechtvaardigd wordt uit werken en niet slechts uit geloof' Jac. 2:19-24.

Voor zijn rechtvaardiging bij God geloofde Abraham God en dit werd hem tot gerechtigheid gerekend. Hoe weten we nu dat zijn geloof echt was? Hoe weten we dat Gods methode om de mens te rechtvaardigen de ware is? Het leven van Abraham in onvoorwaardelijke gehoorzaamheid is er het bewijs van. Om God in alles te gehoorzamen is geloof nodig. Als Luther over de ogenschijnlijke tegenstelling tussen Paulus en Jacobus schrijft, stelt hij het volgende vast:

'Blijf dan hierbij, dat innerlijk, in de geest, de mens voor God wordt gerechtvaardigd door geloof alleen, zonder alle werken. Uiterlijk, en in het openbaar, voor de mensen en hemzelf, wordt hij echter gerechtvaardigd door de werken, dat wil zeggen, hij wordt daardoor bekend en zeker dat hij oprecht gelooft en godvruchtig is. Daarom kunnen we het ene een openbare rechtvaardiging noemen en het andere een innerlijke rechtvaardiging, echter in die zin dat de openbare rechtvaardiging slechts een vrucht, een gevolg en een bewijs is van de rechtvaardiging in het hart. Dientengevolge wordt de mens daardoor niet gerechtvaardigd voor God, maar moet van te voren door Hem rechtvaardig zijn verklaard. Evenzo kunt u de vruchten van de boom de zichtbare voortreffelijkheid noemen, welke het gevolg zijn van de innerlijke en natuurlijke voortreffelijkheid en deze ook bewijzen.'

'Dit is wat Jacobus bedoelt in zijn brief, wanneer hij zegt: "Geloof zonder werken is dood", dat wil zeggen, het feit dat er geen werken volgen is zeker een teken dat er geen geloof is, doch een dode gedachte, een droom die valselijk door de mensen geloof wordt genoemd.' — *What Luther says*. Vol. 3 blz. 1231-1232.

Paulus bij de mensen door werken gerechtvaardigd

Ook Paulus wist dat hij bij de mensen door zijn werken moest worden gerechtvaardigd. Voor de gemeenten rechtvaardigde hij zich dan ook heel vaak door zijn werken op te sommen. Om zijn critici de mond te snoeren, verheerlijkte hij zijn dienstwerk als apostel en verdedigde hij zijn handelswijze. Dit doende sprak hij niet over zijn geloof, maar over zijn werken. Aan de Thessalonicenzen schreef hij:

'Want ons vermanen komt niet voort uit dwaling, noch uit onzuivere bedoeling; het gaat ook niet met list gepaard. Integendeel, daar God ons waardig heeft gekeurd om ons het evangelie toe te vertrouwen, spreken wij, niet om de mensen te behagen, maar Gode die onze harten keurt. Want wij hebben ons nooit afgegeven met vleitaal, zoals gij weet, of met enig baatzuchtig voorwendsel; God is getuige! Ook zochten wij geen eer bij mensen, noch van u, noch van anderen, hoewel wij ons als apostelen van Christus hadden kunnen laten gelden; maar wij gedroegen ons in uw midden vriendelijk, zoals een moeder haar eigen kinderen koestert. Zo waren wij in onze genegenheid voor u, bereid u niet alleen het evangelie Gods, maar ook ons eigen leven mede te delen, daarom dat gij ons lief geworden waart. Want gij herinnert u, broeders, onze moeite en inspanning. Terwijl wij dag en nacht werkten, om niemand uwer lastig te vallen, hebben wij u het evangelie van God gepredikt. Gij zijt getuigen, en God, hoe vroom, rechtvaardig en onberispelijk wij ons bij u, die gelooft, hebben gedragen' 1 Thess. 2:3-10.

Op deze wijze rechtvaardigde Paulus zich bij de Thessalonicenzen. En om zijn belagers in Corinthe de pas af te snijden, schreef hij:

'Daar velen roemen naar het vlees zal ik ook eens roemen. Gij hebt

immers gaarne geduld met onverstandigen, omdat gij zo verstandig zijt: gij verdraagt het immers als iemand u als slaven gebruikt, als iemand u opeet, als iemand beslag op u legt, als iemand groot doet, als iemand u in het aangezicht slaat. Tot mijn schande moet ik erkennen, dat wij te zwak zijn geweest. En toch, als iemand iets durft — ik spreek in onverstand — dan durf ik ook. Hebreeën zijn zij? Ik ook. Israëlieten zijn zij? Ik ook. Nageslacht van Abraham zijn zij? Ik ook. Dienaren van Christus zijn zij? — ik spreek tegen mijn verstand in — ik nog meer: in moeiten veel vaker, in gevangenschap veel vaker, in slagen maar al te zeer, in doodsgerevaren menigmaal. Van de Joden heb ik vijfmaal de veertigmin-een slagen ontvangen, driemaal ben ik met de roede geselsd, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een etmaal heb ik doorgebracht in volle zee; telkens op reis, in gevaar door rivieren, in gevaar door rovers, in gevaar door volksgenoten, in gevaar door heidenen, in gevaar in de stad, in gevaar in de woestijn, in gevaar op zee, in gevaar onder de valse broeders; in moeite en inspanning, tal van nachten zonder slaap, in honger en dorst, tal van dagen zonder eten, in koude en naaktheid; en dan, afgezien van de dingen die er verder nog zijn, mijn dagelijkse beslomming, de zorg voor al de gemeenten.' 2 Cor. 11:18-28.

Zo stond de apostel gerechtvaardigd door zijn werken voor de Corinthiërs. Op vele andere plaatsen en voor andere mensen rechtvaardigde Paulus zich door zijn werken.

Werken kunnen bij God niet rechtvaardigen

Voor zijn rechters en aanklagers staande, ontkende Paulus dat hij ook maar iets had gedaan waardoor hij schuldig tot de dood zou zijn. Hij stelde dat zijn geweten onergelijk was voor God en voor de mensen (Hand. 24:16; 25:11). Tegenover God beriep hij zich daar echter nooit op. De grondslag voor zijn juiste verhouding tot God lag dan ook niet in zijn onberispelijk leven en heilige bediening. Derhalve verklaarde hij: 'Want ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd' 1 Cor. 4:4.

Hij wist heel goed dat zijn rechtvaardiging bij God slechts berustte op genade en tot stand was gebracht door het bloed van Christus. Zij kon nooit gegrond zijn op hetgeen de Heilige Geest in hem had verricht, maar alleen op Gods daad van bevrijding, aan het kruis, in de Persoon van Christus (zie Rom. 3:24).

Gods volk dient gegrond te zijn op het evangelie van de rechtvaardiging, voordat de hemel hen kan vervullen met de Heilige Geest. Tijdens de uitstorting van Gods Geest zullen tekenen en wonderen de gelovigen volgen, terwijl zij in de kracht van die Geest de waarheid verkondigen. Toch zullen zij meer met Paulus erkennen: 'Hierdoor word ik niet gerechtvaardigd'.

Wij hebben al Gods gerechtigheid nodig om in Zijn ogen te worden aanvaard. Die gerechtigheid wordt uitsluitend gevonden in de Mens Jezus Christus. Onze verlossing kan op niets anders gegrondvest zijn dan op Zijn vernedering, lijden en sterven. Die vernedering gold Hem niet slechts als mens, maar ook als God. De uitnemendheid van Zijn wezen was onbegrensd, want Zijn aardse leven was de belichaming van goddelijke volmaaktheid. Zijn lijden kende evenmin grenzen, Zijn streven was van onschatbaar hoge waarde. Het offer dat Christus bracht verbijsterde de engelen. Het zal het onderwerp zijn van nimmer eindigende overpeinzing, de reden tot eeuwige lofprijzen en tot in lengte van dagen een heilige verborgenheid voor de verlost. Deze gave, onuitsprekelijk heerlijk, dient de grondslag te zijn voor onze juiste verhouding tot God, voor tijd en eeuwigheid. God zij gelooft dat onze hoop mag berusten op zulk een vaste grond! Wat een troost te weten dat onze verlossing niet afhangt van iets in ons. Om ons deze zaken te leren schenkt God ons Zijn Heilige Geest.

Tegenstelling tussen wet en evangelie?

Deel I

De wet zegt Doe
De wet beveelt
De wet doodt
De wet veroordeelt

Het evangelie zegt Volbracht
Het evangelie belooft
Het evangelie schenkt leven
Het evangelie rechtvaardigt

Het roomse stelsel ontstond door het verwarren van wet en evangelie. Volgens Luther kwam de hervorming tot stand op een tijdstip dat de mensen weer een juist onderscheid konden maken tussen wet en evangelie. Dit correcte onderscheid vormt dan ook de belangrijkste bijdrage van de 16de eeuwse reformatie.

Terecht stelden de hervormers vast dat ieder gebod, iedere onderwijzing en vermaning die een plicht omvat, moet worden gezien als wet – met andere woorden: alles wat wij behoren te doen, zoals we behoren te leven, wat we zouden moeten zijn, dat is wet.

'Hebt uw naaste lief', 'Weest gijlieden daarom volmaakt', 'Reinigt uw geest', 'Herbergt vreemdelingen': dit zijn allemaal voorbeelden van wet. Het evangelie daarentegen is het goede nieuws, de blijde boodschap dat God al deze geboden van de wet ten behoeve van alle mensen in Jezus Christus heeft vervuld. Bijvoorbeeld: 'Christus stierf voor onze zonden', 'Gij zijt duur gekocht', 'Christus heeft ons vrijgemaakt van de vloek der wet'. Dat is zuiver evangelie. Het gebod zegt Doe dat, maar het evangelie roept uit dat het is volbracht. De wet gebiedt, maar het evangelie belooft. Het gebod doodt, maar het evangelie verwekt nieuw leven. De wet veroordeelt, het evangelie rechtvaardigt. Toen God Zijn gemeente bevrijdde van de vreselijke dwaling – vermenging van wet en evangelie – betekende dat niet het sluitstuk van de reformatie. Er bestaat ook nog een tegengestelde dwaling. Terwijl de roomse kerk schipbreuk leed in het verwarren van wet en evangelie, loopt het protestantisme thans het gevaar deze twee volkomen van elkaar te scheiden. De eerste dwaling leidt de mens tot een streven naar verlossing door eigen werken, de tweede tot de gedachte dat men gered kan worden terwijl men in zonde volhardt.

Het evangelie neemt het met de wet juist heel ernstig. Een zondaar kan op geen andere grond worden gerechtvaardigd dan door volmaakte gehoorzaamheid aan de wet (Rom. 2:13). De Wetgever Zelf kwam naar deze wereld om die volmaakte gehoorzaamheid uit te leven ten behoeve van de mens. Door Zijn volmaakte leven in het menselijke vlees maakte Hij de wet groot en heerlijk (Jes. 42:41). Door onder de vloek ervan te sterven, toonde Christus dat de wet heilig, rechtvaardig, goed, onveranderlijk en eeuwig is (Rom. 7:2; Ps. 19:7-9).

Behalve de verlossing van de mens heeft het evangelie nog een hoger en algemener doel: het wil aantonen dat God Zelf rechtvaardig is; net zo goed als dat een ieder die gelooft in Jezus Christus zal worden gerechtvaardigd (Rom. 3:26). Het doel van de verzoening is dan ook boven alles dat de goddelijke wet en het goddelijke bestuur gehandhaafd blijven.

Deze opvatting van de verzoening gaat de gedachte aan eigen voordeel verre te boven. God redde aan het kruis niet alleen verloren zondaren, maar Hij stelde daarmee het gehele universum als het ware veilig voor de eeuwige toekomst. Hij rechtvaardigde niet alleen zondaren, maar ook Zijn wet en bestuur. Een zondaar leeft in opstand tegen Gods wet. Hij verlangt ernaar gered te worden. Daartoe dient hij te begrijpen dat zijn verlossing mede afhangt van de handhaving van de wet die hij heeft veracht. Het kruis is boven alles: handhaving van Gods wet! Christus voldeed aan haar eisen door in plaats van zondaren een rechtvaardige straf te ondergaan. Als een zondaar de betekenis van het kruis werkelijk beseft, zal hij tegenover God berouw oefenen voor de overtreding van Zijn wet en geloven in de Here Jezus Christus Die voor hem alle geboden heeft vervuld.

Wij zouden Gods wet met een boom kunnen vergelijken en het evangelie met de vrucht die deze draagt. In de hemel ontstond strijd over die 'boom'. Lucifer, later Satan, betoogde dat hij omvergehaald moest worden voor een betere die hij dan zou planten. Zelfs de engelen begrepen niet volkomen de draagwijdte van de liefde, de heiligheid van de wet. Toen echter de zonde ontstond, was de tijd aangebroken dat deze boom vrucht zou gaan dragen, opdat men zijn waarde zou kunnen schatten.

In het leven en sterven van Jezus Christus werd Gods wet aan mensen en engelen geopenbaard. Aan het kruis genageld was Christus het evangelie – de vrucht van de boom. En juist op Golgotha kan deze boom worden aanschouwd in al zijn schoonheid. Toen de engelen zagen dat de Zoon van God Zijn oneindig waardevolle leven gaf, verheerlijkten zij Gods wet. Iedereen die inziet dat Golgotha de openbaring van Gods wet is, zal met de Psalmist uitroepen: 'Hoe lief heb ik Uw wet. Zij is mijn overdenking de ganse dag' Psalm 119:97.

In zijn rebellie tegen Gods wet werd de mens de toegang tot de boom des levens ontzegd. Maar anders is het met de zondaar die het kruis aanschouwt en het afschuwelijke gevolg beseft van het verbreken van een goede en heilige wet. Als hij zijn Plaatsvervanger ziet, dragend de vloek van zijn overtredingen, hangend aan het kruis, dan wordt dit schandhout voor hem een boom des levens. Deze boom draagt zulk een kostelijk vrucht dat wanneer een berouwvolle zondaar daarvan eet, hij genezen zal worden van de zonde en eeuwig leven zal ontvangen. Die vrucht is de Zone Gods Zelf. Hij zegt: 'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven' Joh. 6:54. De wet is een boom, het evangelie de vrucht daarvan. Een ieder die van deze vrucht eet, neemt ook het leven van die boom in

zich op. Zo neemt de waarachtige gelovige in het evangelie ook het leven en het wezen van Gods wet in zich op (zie Rom. 8:14).

Volmaakte gehoorzaamheid aan de wet is een gave

'Door de gehoorzaamheid van één zullen zeer velen rechtvaardig worden' Rom. 5:19. Jezus heeft ons duidelijk de aard van Zijn gehoorzaamheid getoond: 'Ik heb de geboden mijns Vader bewaard en blijf in Zijn liefde' Joh. 15:10. De gerechtigheid van Christus bestaat uit een volkomen gehoorzaamheid aan Jehovah's wet. Die wet is eeuwig en onbegrenst en omvat daarom ook een eeuwige en onbegrensde gerechtigheid (Psalm 119:96,144). Door een oneindig volmaakt karakter te openbaren, leefde Jezus een gehoorzaamheid uit die voldeed aan de hoogste normen van Gods wet.

Als het evangelie de mens de gerechtigheid van Christus aanbiedt, is dat een leven van smetteloze gehoorzaamheid. Toen Christus aan het kruis stierf liet Hij aan Zijn volgelingen in de gave van Zijn leven de kostelijkste erfenis na: Gods onverbroken en onbedorven wet.

Iedereen wil een kostbaar geschenk ook graag behouden. Gods wet werd ons gegeven in het smetteloze karakter van onze Heer. Dit kostte Zijn leven, het maakte de hemel als het ware leeg; deze gave omvat dan ook alle rijkdommen die de hemel maar bijeen kan brengen. Een gelovig mens zal er toch zeker niet toe komen zo'n geschenk te verachten en af te wijzen! In Zijn laatste woorden aan Zijn discipelen zegt Jezus: 'Wanneer gij mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren' Joh. 14:15.

Alleen zij die in de Zoon van God geloven kunnen de geboden bewaren, want de wet is een geschenk aan de navolgers van Christus. De psalmist zegt: 'Uw getuigenissen heb ik voor altijd ten erve ontvangen, want zij zijn de blijdschap mijns harten' Ps. 119:111.

Mogen wij eens een beeld geven van de wijze waarop volkomen gehoorzaamheid aan de geboden een geschenk van Christus is? Hoe de gelovige de wet zal houden omdat deze hem wordt gegeven als een kostbare erfenis?

Een christen wordt er door de wet van overtuigd dat hij een ontrouwe dienstknecht is in zijn arbeid voor de Here. Hij ziet in dat hij niet tegelijkertijd lui en een christen kan zijn. Als zijn ijver niet toeneemt, zal het oordeel over hem worden geveld: 'Gij ontrouwe en luie dienstknecht'. Alleen door het evangelie kan men ijverig worden. De overtuigde zondaar ziet de volharding van zijn Plaatsvervanger. Diens leven kende geen ogenblik van verslapping. Hij was altijd bezig met de dingen Zijns Vader. Hij was een onvermoeibare dienstknecht om in de noden van

anderen te voorzien. Niet één ijdele, onverschillige handeling bezoedelde dat leven van onschatbare waarde. Hij kende geen mistukkingen en was nimmer ontmoedigd, maar 'maakte Zijn gelaat als een keisteen' Jes. 50:7., tot Hij kon zeggen: 'Ik heb het werk voleindigd, dat Gij Mij gegeven hebt'. Als men Jezus' leven oyerdenkt en beschouwt, leidt dat niet alleen tot overtuiging van en berouw over ijdelheid, maar het wekt ook geloof op. De levensgeschiedenis van de zondaar wordt als het ware op rekening van Jezus geschreven, Diens levensverhaal de zondaar toegerekend. In het geloof aanvaardt de zondaar Jezus' leven als het Zijne. Hij staat voor God, oog in oog met de wet, en hij heeft niets anders om op te pleiten dan op de volharding van Jezus. De Vader aanvaardt met grote vreugde de verdienste van Zijn Zoon Die ten behoeve van de overtreder wordt aangeboden. Hij roept Zijn engelen bijeen en zegt in tegenwoordigheid van het ganse universum: 'Zie deze berouwvolle zondaar. Dit is Mijn volhardende Zoon in Wien Ik Mijn welbehagen heb'.

Als hij gelooft in de volharding van Christus, staat de gelovige voor God als een mens vol ijver. Als hij nu dit leven van volharding en ijver heeft aangenomen als het Zijne, wat zal dan boven alles zijn streven zijn? Hij verlangt er naar ook dat te worden wat God hem reeds verklaarde te zijn. Hij wil zich gaan inspannen, niet door uiterlijke dwang maar door innerlijke drang. De Heilige Geest heeft in zijn hart de wet van de volharding geschreven en helpt hem op weg de geboden Gods te bewaren.

Hieruit blijkt dat de wijze waarop het evangelie werkt volkomen tegengesteld is aan die van wetsgerechtigheid. *God verklaart de gelovige tot een ijverig mens, opdat dit hem tot grotere inspanning zal aanzetten.* Als de mens er echter naar streeft heilig te zijn, ijverig te worden, teneinde door God ook zo te worden verklaard, dan staat hij voortdurend onder de wet, zucht hij onder de vloek, want hij zal altijd tekort schieten om in zichzelf de goddelijke norm te bereiken. Omdat hij echter op de volharding van Christus vertrouwt, zal de verdienste van zijn Plaatsvervanger voortdurend zijn tekort aanvullen.

Zo biedt het evangelie, als een vrije gave Gods, een leven van volkomen gehoorzaamheid aan Gods wet. Hij die in Jezus gelooft houdt de geboden, niet opdat hij daardoor eens gerechtvaardigd zal worden, maar omdat hij reeds gerechtvaardigd is. Hij streeft ernaar datgene wat God hem in Christus heeft geschonken ook te behouden.

De wet geeft Gods wil en gedachten weer. Als wij die wet in Christus ontvangen, en hem in ons leven 'uitleven', zal hij ook uitdrukking geven aan onze wil en onze gedachten.

Wet en Evangelie

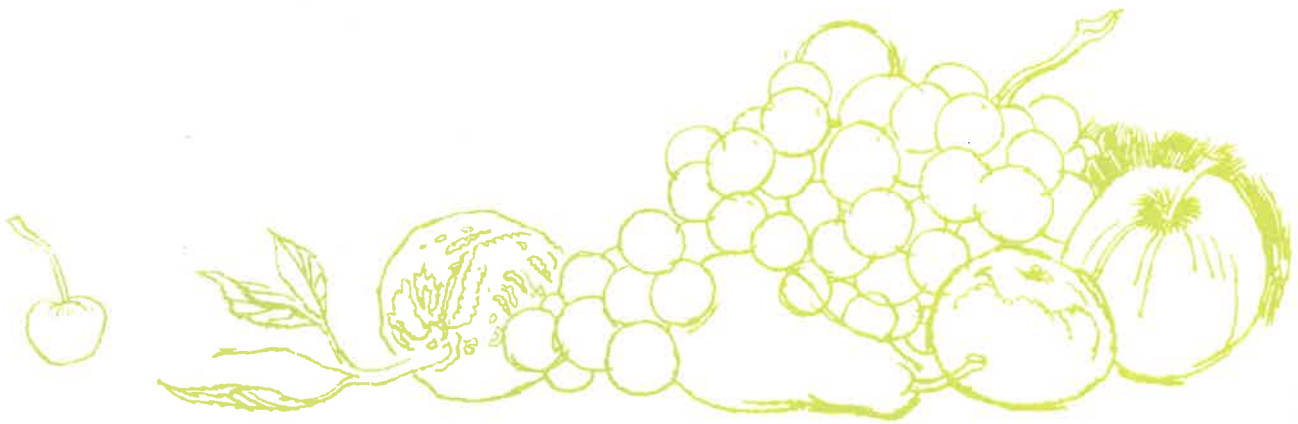
Hebt u zich ooit afgevraagd waarom de psalmist bijna schijnt over te lopen van pure blijdschap en verrukking over de wet des Heren? Iemand die de gebeden slechts als dreigementen, bevelen en voorschriften beschouwd zou zo iets nooit kunnen doen. God rekent de gelovige de volmaakte gerechtigheid van de wet toe, hetgeen betekent dat hij deze wet als een kostbare erfenis mag beschouwen, als iets dat zijn eigendom is geworden. Hij bekijkt en onderzoekt daarom de wet in de gelukzaligheid van iemand die een erfenis keurt. Maar natuurlijk! Hij aanschouwt de grootsheid van de gerechtigheid die hem is geschonken in Jezus Christus. Naarmate hij meer van de grootsheid, de draagwijdte en de diepgang van de wet ontdekt, zal hij zich ten diepste verwonderen en verblijden over de rijkdom die hem in Jezus ten deel gevallen is. 'O', zal hij uitroepen, 'ik heb nog nooit beseft hoeveel mij werd toegerekend!' Nu is het niet alleen meer de wet van zijn Vader, maar hij is een zoon

geworden; het is ook zijn wet en hij zal erover waken!

'Verontwaardiging greep mij aan vanwege de goddelozen, die Uw wet verlaten.'

'Mijn ogen vloeien als waterbeken, omdat men Uw wet niet onderhoudt.' Ps. 119:53,136.

Naarmate de wetsverachting zal toenemen en algemeen zal worden, zal die wet in de ogen van Gods volk heiliger worden. En Gods kinderen zullen ernstig bidden: 'Het is tijd voor de Here om te handelen, want zij hebben Uw wet verbroken' Ps. 119:126. In antwoord op dat gebed zal de Geest met kracht op de gemeente komen. De gehele wereld zal worden verlicht door de boodschap van de rechtvaardiging door het geloof, hetgeen tot uiting zal komen in gehoorzaamheid aan Gods geboden.

Geen tegenstelling tussen wet en evangelie!

Deel II

'Gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade' Rom. 6:14.
'Zegt mij, gij, die onder de wet wilt staan, luistert gij niet naar de wet?' Gal. 4:21.

Onder de wet staan betekent te leven in het oude verbond. Onder de voorwaarden van deze overeenkomst, belooft de mens aan God alle eisen die de wet aan hun leven stelt te vervullen (Ex. 19:8). Zij accepteren volledig de verantwoordelijkheid God een leven aan te bieden dat voldoet aan de hoogste normen van de wet.

Onder een dergelijk verbond is verlossing onmogelijk, want onder de gevallen mensheid is niemand die uit zichzelf aan deze normen kan voldoen. In Rom. 7:1-8 vergelijkt Paulus het zijn onder de wet met een man die tot allerlei kwaad aanzet. Stelt u zich eens een vrouw voor, getrouwd met een man die al haar pogingen om het hem naar de zin te maken, beantwoordt met harde kritiek. Zelfs als zij nog zo haar best voor hem doet, heeft hij toch nog aanmerkingen op haar. In zo'n huwelijk kan van liefde uiteraard geen sprake zijn. Er kan dan ook alleen

maar iets verkeers uit voortkomen. Dat is ook het geval wanneer de mens zich bereid verklaart om de wet door gehoorzaamheid welgevallig te zijn. Dat lukt nooit, want die wet zal altijd wel wat aan te merken hebben, zal altijd veroordelen. En in de bittere ervaring dat het toch nooit zal lukken te voldoen aan de normen die de wet stelt, zal het hart van de mens in opstand komen tegen God en hij zal een diepe afkeer ontwikkelen tegen een godsdienst die zo ondraaglijk veeleisend schijnt te zijn.

Natuurlijk dienen wij, zoals Paulus ons meteen duidelijk maakt, de wet niet af te wijzen omdat hij in de zondige mens gebreken aantoonde. Veeleer bevestigen wij haar als 'heilig, rechtvaardig en goed', en wel om die reden dat het gebod weigert af te dalen naar het niveau van de in zonde gevallen mens.

Nu zijn er sommigen die stellen: 'Ik weet wel, dat ik in eigen kracht geen gehoorzaamheid kan opbrengen die aan de eisen van Gods wet kan voldoen. Maar God zal mij helpen door Zijn Heilige Geest en dan zal ik het volbrengen.' Zij vergeten even-

wel dat zelfs de Farizeër in het Bijbelverhaal kon bidden: 'God, ik dank U dat ik niet gelijk andere mensen ben,' Iedereen die zich onder de wet plaatst zal namelijk stellen dat hij de bedoeling heeft die met Gods hulp te houden.

Wij stellen er echter prijs op dit punt scherp aan de orde te stellen: God helpt niemand bij het vervullen van de verbondsvoorwaarden! Uiteraard geloven wij in toebedeelde (of ingestorte) gerechtigheid, maar niet dat deze ten doel heeft om een gelovige te helpen aan de eisen van Gods wet te voldoen. Er zijn heel wat mensen die menen dat toebedeelde gerechtigheid dient om de voorwaarden van het oude verbond te vervullen. Dat is geenszins het geval!

Het nieuwe verbond berust op betere beloften (Hebr. 8:6). Terwijl het oude verbond een overeenkomst was tussen God en Zijn volk, is het nieuwe verbond gesloten tussen God en Zijn Zoon (Zach. 6:13). In deze nieuwe afspraak neemt Christus de plaats van de mens in. Ten behoeve van de mens neemt Hij op Zich aan elk gebod van de wet te voldoen. Onder het oude verbond bleek dat de mens niet in staat was de geboden te gehoorzamen, onder het nieuwe verbond maakte de Mens elke belofte waar door aan de hoogste wetsnorm te voldoen.

Jezus bracht als Plaatsvervanger van de mensen een gehoorzaamheid gelijk de wet die eist. Hij openbaarde een karakter dat oneindig volmaakt was (Coll. 1:19; 2:9). Niemand anders dan Gods Zoon kon dit doen. De wet eiste de dood van de overtreder en Christus stierf in zijn plaats. Door de allerdiepste vernedering en een onuitsprekelijk lijden te ondergaan stelde Christus de wet tevreden; Hij vervulde alle gerechtigheid (Matt. 5:17,18). Hij kon waarlijk zeggen: 'Alles wat de Heer gezegd heeft heb Ik gedaan'. Daarmee voldeed Hij aan elke voorwaarde van het verbond dat door Zijn bloed bekrachtigd en verzegeld werd.

Daarom wordt van de gelovige ook niet verwacht de wet te vervullen. Zij die dat persé toch willen doen, zullen dan ook zeker ondervinden wat ze hebben gewild. Een zelfde dood als die van Jezus zal de wet op hun hoofd doen neerkomen.

Daarom herhalen wij: Christus kwam niet om ons kracht te geven de wet te vervullen. Nimmer! De apostel Paulus verklaart nadrukkelijk:

'Maar toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen, die onder de wet waren vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen' Gal. 4:4,5.

Alleen een leven van onschatbare waarde kon ten behoeve van de mensheid voldoen aan de wet. Slechts een offer van oneindige grootheid kon de schuld vereffenen. Men zou het leven van Jezus wellicht kunnen nabootsen, evenaren echter nimmer.

Daaruit volgt dat Jezus niet gekomen is om ons in staat te stellen aan de verbondsvoorwaarden te voldoen, neen, Hijzelf vervulde die voorwaarden en aangezien Hij dit deed als Plaats-

vervanger van de mens, is het alsof de mens heeft geleefd en gestorven als Christus (2 Cor. 5:14). Christus Zelf is 'een verbond voor het volk' (Jes. 42:6) — dat wil zeggen: hij die Christus heeft aangenomen wordt geacht aan elke verbondsvoorwaarde te hebben voldaan.

Het einde der wet tot gerechtigheid

'Want Christus is het einde der wet tot gerechtigheid voor een ieder die gelooft' Rom. 10:4. Dit betekent dat degene die Christus aanvaardt in het geloof elk gebod heeft vervuld. Daarom bevindt de gelovige zich niet meer onder de wet maar onder de genade. Dat houdt in dat hem niet meer wordt gevraagd te voldoen aan de wet, want de gehele schuld is door Jezus Christus betaald. Hij is dan ook de vervulling, het eindpunt van de wet. Als de zondaar tot Hem vliedt is de wet tevreden gesteld. Tegenover elk 'Doe' van de wet, kan de zondaar wijzen op het 'Volbracht' van Jezus. Als het gebod eist: 'Weest volmaakt' kan hij antwoorden in naam van het evangelie: 'Ik ben in Hem volmaakt' Coll. 2:10 (Statenvert.). Zo is onze Heer de vervulling van de wet; er ontbreekt niets meer aan.

De nieuwe dienst der liefde

Wij hebben geconstateerd dat het onder de wet zijn gelijk staat aan het getrouwd zijn met de wet, zoals met de eerste echtgenoot. Wij verwijzen hier naar de analogie van Paulus in Rom. 7.

Daar stelt de apostel:

'Bijgevolg, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de wet door het lichaam van Christus om het eigendom te worden van een ander, van Hem Die uit de doden is opgewekt, opdat wij Gode vrucht zouden dragen . . . , maar thans zijn wij van de wet ontslagen, dood voor haar die ons gevangen hield, zodat wij dienen in de nieuwe staat des Geestes en niet in de oude staat der letter' Rom. 7:4, 6.

Bevrijding van de wet betekent niet: geen aandacht meer schenken aan haar rechtvaardige en heilige beginselen. Wel het einde van een verouderde relatie! Als gelovigen in Jezus zijn wij niet langer veroordeelde schuldenaren, niet langer slaven die voor het onbegonnen werk staan de wet te vervullen. Neen, de vrijheid waarover Paulus spreekt is de vrijheid van zonen die dienen in de 'vernieuwing des Geestes'. 'Derhalve ben ik zelf met mijn verstand dienstbaar aan de wet Gods' Rom. 7:26; zie ook Gal. 4:1-6. Deze godsdienst berust op vrijheid. Hij wordt niet door slaven verricht, maar door zonen. Hij wordt niet verricht met het motief de wet te vervullen, maar uit dankbaarheid voor de aanneming tot zonen en dochters van God.

In Christus en in Hem alléén is gehoorzaamheid vervuld tot volle tevredenheid van de wet. Deze gehoorzaamheid voldoet aan de hoogste normen en wordt alleen dan gevonden in Gods volk als dit in Jezus Christus blijft.

Uitnodiging

Reeds tallozen uit allerlei kerkelijke groeperingen hebben positief gereageerd op de inhoud van Present Truth en de met deze uitgave geassocieerde edities. Wij zenden u thans een exemplaar toe van de eerste Nederlandse editie en nodigen u uit u op te geven voor regelmatige toezending. De abonnementen zijn gratis en wij maken het u gemakkelijk door hieronder een inschrijvingsbon af te drukken die u alleen maar hoeft in te vullen en te frankeren.

INSCHRIJVINGSBON

Adresseren:

AKTUEEL EVANGELIE

Postbus 25

BORGER

Ik wil gaarne op de verzendlijst van 'Aktueel Evangelie' komen.

Naam:

Adres:

Plaats: *Postcode*

Enige informatie

- Aktueel Evangelie verschijnt voorlopig in een oplage van 5.000 ex. Indien de financiën het toelaten zal het volgend nummer in een wat grotere oplage verschijnen. Ook zal dan de mogelijkheid worden geschapen overdrukken van artikelen te bestellen die u bijzonder interessant acht en wilt verspreiden onder vrienden en kennissen.
- Present Truth wordt in een oplage van circa 250.000 ex. verspreid in Engelssprekende landen.
- Naast de Engelse en Nederlandse edities verschijnen ook uitgaven in het Duits (Wahrheit für Heute) en Frans (Justification).
- Deze eerste editie over 'Rechtvaardiging door geloof' werd

onder meer gezonden aan een aantal protestantse en rooms-katholieke theologen en geestelijken alsmede aan vele predikanten en aan de redacties van religieuze tijdschriften in ons land.

- Indien predikanten belang hebben bij meerdere exemplaren voor hun kerkleden kunnen zij deze aanvragen. Voor zover de voorraad strekt zullen wij ze u toezenden, maar verzoeken u ons de portiekosten te vergoeden.
- Uiteraard hebben wij er geen bezwaar tegen als u ons werk steunt. Bijdragen kunt u overmaken op: Amro-bank Stadskanaal, rekeningnummer 48.24.19.717 t.n.v. Aktueel Evangelie (postrekening van Amro-bank Stadskanaal: 825546).